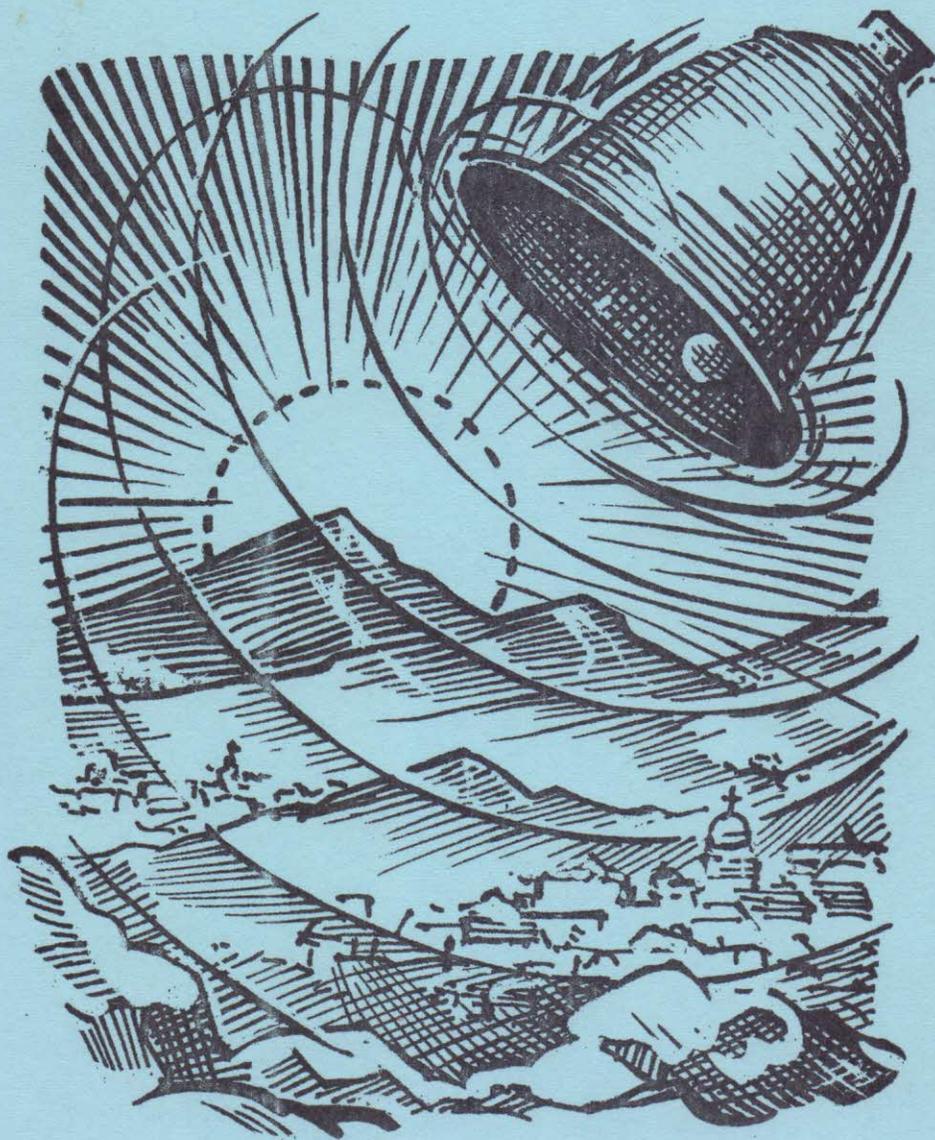

БОРБА®

B O R B A ®

PUBLISHED BY THE BULGARIAN NATIONAL FRONT, INC.

JANUARY 1969

Б О Р Б А

В О Р В А

ИЗДАНИЕ НА ЦЕНТРАЛНИЯ УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТЪ НА

БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕН ФРОНТЪ, Инк.

Published by the Central Executive Board of the Bulgarian National Front, Inc.

P.O.Box 1204 Grand Central Station, New York, N.Y. 10017, U.S.A.

Основателъ: Д-ръ Иванъ Дочевъ. Редакторъ: Д-ръ Георги Паприковъ.

Година 18, брой 1. Книжка петдесетъ и трета. Януарий 1969.

ПРЕЗИДЕНТСКИТЪ ИЗБОРИ ВЪ СЪЕДИНЕНИТЪ ЩАТИ.

Д-ръ Иванъ Дочевъ

Председателъ на Българския Националенъ Фронтъ.

На 5 ноември 1968 година въ Съединенитъ Щати се произведоха избори за новъ Президентъ на страната за следващитъ четири години. Тѣзи избори бѣха отъ много по-голямо значение отколкото предшествуващитъ презъ 1964 година, така като въ последнитъ години Съединенитъ Щати изживѣватъ известни вътрешни сътресения, а и събитията на международната политическа сцена достигнаха една фаза на голямо напрежение. Бѣше много важно каква ще е реакцията на американския народъ, така като отъ това зависѣше каква ще бѣде утрешната политика на Съединенитъ Щати.

Традиционно въ Съединенитъ Щати съществуватъ две политически партии — Демократическата и Републиканската. Въ миналото сѣ се появявали откъслечни опити да се постави кандидатъ отъ името на трета партия, обаче, безуспѣшно. При тазгодишнитъ избори, се яви и трети кандидатъ и то не безъ шансове за намиране сериозна подкрепа всрѣдъ народнитъ маси.

Демократическата партия идейно стои на лѣво отъ центъра, а Републиканската — на дѣсно. Идеинитъ позиции на третиятъ кандидатъ се манифестираха като национално-консервативни.

Комуниститъ, разни други лѣви групи и голѣма частъ отъ негърското население, които създаваха вътрешнитъ сътресения заявиха, че ще направятъ голѣми демонстрации и ще смутятъ изборитъ. Тѣ най-жестоко осждаха сегашната политика на Демократическата партия и отричаха нейния кандидатъ. Въместо да стане това, което тѣ заявяваха, изглежда, поради новосъздадената обстановка и даденитъ имъ отъ вѣнъ инструкции, всички тѣзи лѣви елементи, негърски

милитански групи, брадати субекти и изгонени отъ училищата студенти, не предприеха нищо, запазиха реда и декларираха, че ще подкрепят кандидата на Демократическата партия - този, когото довчера отричаха! "Ела зло, че безъ тебе по-зло".

На 5 ноември 1968 година при изборитѣ, кандидатътъ на Републиканската партия Ричардъ Никсонъ получи 31,800,000 гласа, кандидатътъ на Демократическата партия Хюбертъ Хъмфри получи 31,300,000 гласа, а третиятъ независимъ кандидатъ Георгъ Уаласъ получи близо 10,000,000 гласа. При изборитѣ преди четири години кандидатътъ на Демократическата партия Линдънъ Джонсънъ бѣ избранъ съ 43,000,000 гласа, докато неговия опонентъ републиканеца Бери Голдуотъръ получи само 28,000,000 гласа.

Като резултатъ отъ изборитѣ на 5 ноември 1968 година, на първо мѣсто изпъква факта, че американскиятъ народъ се ориентира вече по на дѣсно! Този фактъ е по-важенъ отъ всичко друго, дори и отъ личността на избрания президентъ.

За повече отъ сто години наредъ, непромѣнено, въ Съединенитѣ Шати се е спазвала една система на демокрация и парламентаризъмъ. Съгласно тази система всѣки Президентъ е бивалъ задълженъ да съобрази политиката си съ желанията и настроенята на народа изразени въ изборитѣ. Неможе да се очаква, че ще се намѣри въ Съединенитѣ Шати Президентъ, който ще погази тази вѣковна традиция на демокрация и справедливостъ.

Изхождайки отъ тази съществуваща въ Съединенитѣ Шати максима за опредѣляне насоката на политиката на държавата, която избраниятъ Президентъ ще провежда, ние можемъ да се надѣваме, че благоприятни промѣни ще настѣпятъ, както въ вътрешниятъ фронтъ, така и на международната политическа сцена. Никой не може, разбира се, да очаква, че политиката на новия Президентъ ще бѣде веднага коренно промѣнена. До тогава до когато американскиятъ народъ проявява дѣсно ориентирани разбирания и особено ако тази ориентация се разшири, каквито изглѣди има, съ сигурностъ може да се каже, че ще настѣпи разведряване на хоризонтитѣ и за поробенитѣ отъ комунизма страни.

Ние отъ сърдце пожелаваме на новизбрания Президентъ на Съединенитѣ Шати Ричардъ Никсонъ, здраве, сила мадростъ и воля, за да поведе американския народъ къмъ едно още по-свѣтло бъдаще и да се очертае като общо признатъ водачъ на цѣлиятъ Свободенъ Свѣтъ, разрешавайки голѣмитѣ свѣтовни проблеми по начинъ, който да гарантира свобода и независимостъ за всички народи, а най-вече на тѣзи, поробени днесъ отъ комунизма.

xxxxxx

Още веднъжъ българитѣ въ свободнитѣ страни и въ поробената Родина, съ вѣра въ бъдащото и неугасваща надежда, посрещаме идването на Новата година. Въпреки, че досега нашитѣ идеи останаха неуспешествени, ние не губиме вѣра въ бъдащото, нито пъкъ силата да продължимъ борбата за свобода.

Животътъ ни кали, действителността е много ясна за насъ и ние знаемъ, че дълъгъ и трънливъ е пътятъ, който имаме да изминемъ докато достигнемъ целта. Въпреки страданията, лишенията и незгодитѣ, всички въ Родината останаха непоклатими на позициитѣ си срещу комунизма, също емиграцията не престана да работи въ подкрепа на общата освободителна кауза.

Съ всеки изминатъ денъ възможноститѣ за борба на емиграцията се увеличаватъ, приятели на поробения ни народъ се намиратъ вече на най-високи отговорни мѣста всрѣдъ управлявашитѣ срѣди на Западния свѣтъ и нашия гласъ се чува все по-силно от когато и да е било. Всички указания сж на лице, че традиционнитѣ надежди влагани при посрещането на всѣка Нова година, този път нѣма да останатъ съвършено напраздни.

Развоя на политическитѣ събития презъ изминалата година: бруталната окупация на Чехо-Словашко отъ червената армия, заплахата, която грози Румѣния, предвижването на съветски войски презъ България, станаха причина окончателно да се разбере, че комунизма не се е измѣнилъ и че нѣма дори намѣрение да се промѣня. Тѣзи факти наложиха да се помисли вече сериозно за засилване отбраната на Запада и да се взематъ мѣрки за отбраната на комунистическата агресия. Въ процеса на такива едни събития много нѣща могатъ да станатъ презъ идващата година, които биха причинили началото на разврзката, която ние толкова години очакваме.

Комунизмътъ е въ отстъпление. И най-неосведомениятъ въ политиката човѣкъ ясно може да види блѣфа на червенитѣ партиици, независимо дали тѣ сж отъ Съветския Съюзъ, Китай или Куба. На дипломатическитѣ маси въ Парижъ днесъ седятъ виетконци, които съ празния си шумъ се мъчатъ да заглушатъ страха отъ очаквания ги погромъ. Този страхъ нее обхваналъ само червенитѣ партизани отъ северенъ Виетнамъ. Треперятъ и тѣхнитѣ господари въ Кремль: на бунта на писателитѣ въ Съветския Съюзъ, на борбата за либерализация въ Чехия и Словакия, Румѣния и Полша, на въздигания се народенъ бунтъ въ България, тѣ отговарятъ съ едно - дългогодишно, изпитано средство завещано имъ отъ "баща" имъ Сталинъ - заточение въ оловнитѣ рудници въ Сибирь, цианкалиеви пишови или "излѣкуване" въ нѣкоя прочута Московска клиника!

Дълъгъ е процеса, който трѣбва да бѣде изминатъ, преди голѣмитѣ международни въпроси да узрѣятъ и дойдатъ до фазата на поставяне тѣхното разрешение. Она, която може данамѣри сили да изтърпи и да задържи позициитѣ си, ще има шансъ да спечели. Близо 25 години ние издържахме. Въпрѣки голѣмия и непосимъ натискъ и тероръ, който упражняватъ комуниститѣ въ България тѣ не можаха да сломятъ народната съпротива. Отъ друга страна, тѣхната система се провали и българскиятъ народъ продължава да е въ мизерно положение. Голѣмитѣ обещания, пѣтилѣтки и ударни бригади не подобряваше живота на народи и този фактъ помогна много да се разтрои комунистическата партия отвътре. Емиграцията, макаръ поставена въ доста тежко положение, за изкарва всѣкидневното си препитание, не престана да работи, кадритѣ не се разпилѣха, организациитѣ се запазиха, дейността продължава.

Не е познатъ въ хилядолѣтната история на човѣчеството случай, когато сатрапия, тероръ, диктатура или безправие сж просъществували вѣчно. Всички тѣзи отъ миналото отдавна сж преобърнати въ прахъ, премазани и унищожени отъ колелото на историята. Такава ще бѣди и утрешната съдба на днешнитѣ сатрапи и терористи, поробителитѣ, комуниститѣ!

Съ пълната вѣра, че както въ България, така и въ емиграция националитѣ сили на съпротивата ще оцѣлѣятъ и издържатъ до крайната победа и че утре или други денъ България отново ще бѣде свободна - изпращамъ на всички братя и сестри въ Родината и на всички български емигранти националисти, най-сърдечни привѣтствия и благопожелания за една нова и по-щастлива 1969 година. Съ нами Богъ!

Александър Гърковъ
Ню Йоркъ.

Презъ нощта на 23 августъ 1968 година червената армия навлезе и окупира Чехословакия. Агресията, бруталността и незачитането и на най-елементарнитѣ международни правни норми бѣха отново демонстрирани предъ свѣтовната обществено-веностъ. Това не бѣ изненада за познавачитѣ на комунизъма, изграденъ върху основитѣ на насилие, убийства, забрана на свободенъ печатъ и правото на словосъщия неможеше да се прояви по другъ начинъ!

Въ чии ръце бѣ управлението на Чехословакия презъ августъ 1968 година? Контрареволуционери, фашисти или империялисти?

-Председателъ: генералъ Свобода, награденъ съ най-високитѣ съветски отличия за участието му на фронта на червената армия презъ време на втората Свѣтовна война.

-Главенъ партиенъ Секретаръ: Дубчекъ, отрасналъ и възпитанъ въ комунистическо семейство, отъ юношески години закърменъ съ идеитѣ на Марксъ-Ленинъ-Сталинъ, участникъ въ партизанското движение въ Словакия, издигналъ се стъпка по стъпка въ партийната иерархия.

-Централенъ Комитетъ съставенъ изключително отъ комунистически светила. Това бѣ управлението на Чехословакия презъ августъ 1968 година.

Какъвъ кошмаръ смути Москва? Западна Германия? Страна, която и днесъ е още окупирана отъ четиритѣ Велики Сили, разполагаща едва съ половинъ милионъ армия, нѣмаща право да произвежда атомни оръжия - тя ли заплаши суверинитета на отбраната на Варшавския Пактъ? Или пъкъ писмото на 98 работника, които "помолиха" Москва за помощъ да окупира Чехословакия, за да могатъ свободно да работятъ? Това ли бѣ причината за инвазията?

Фаталната грешка на Дубчекъ бѣ вѣрата му, че въ едно комунистическо общество либерализъма е възможенъ. Той не можа да прецени, че Кремълъ пропагандираше десталинизацията съ целъ само да укрепи комунистическото господство, да заздравя партията и преспи източно-европейскитѣ народи въ една нова летаргия на надежда. Дубчекъ проведе известни реформи. Въ печата се появиха сатии, които остро разкритикуваха икономическото положение на страната: "Петидѣткитѣ ни доведоха до пълненъ крахъ", "Кой експлоатира нашата индустрия", "Кой уби Масарикъ" и пр. Истината, казана публично, бѣ краятъ на либерализъма! Въмѣсто свободенъ печатъ-танкове, вмѣсто право на слово-окупация!

Къде остана любовта между славянскитѣ народи, така пропагандирана отъ Кремълъ? Улицитѣ на Прага, Бърно, Братислава бѣха залѣти съ славянска кръвъ. Отъ кого? Предъ съветскитѣ танкове стояха деца, жени, старци. Това ли бѣха контрареволуционеритѣ? Това бѣха чести отъ чехитѣ и словацитѣ, протестиращи за свобода и независимостъ отъ червената тирания!

Къде сѣ Обединенитѣ Народи или неговитѣ представители преобърнати въ палячовци отъ Съветското вето? Не бѣше ли западниятъ печатъ, който изписа хиляди страници, за да ни убеждава въ "евалюирането" и "либерализирането" на комунизъма? Не е ли това единъ опитъ чрезъ фалшифициране на истината да се запази статуквото? Московскитѣ сатрапи сѣ готови да коопериратъ съ всѣкиго, когото могатъ да използватъ, но тѣ нѣма да позволятъ нищо да стане, което не е контролирано отъ тѣхъ. Тѣ кооперираха и въ окупацията на Чехословакия-съветскитѣ такови дивизии трѣбваше да бѣдатъ "подпомогнати" отъ армиитѣ на "братскитѣ" тѣмъ страни.

Горчиво се лъже Кремълъ ако мисли, че съ Чехословакия въпроса за опресията на сателитнитѣ държави е ликвидиранъ. Следъ Прага, ще дойде Берлинъ, София, Буда-Пеща и Бѣлградъ! Така комунизъма ще бѣде стромолянъ!

Л И Б Е Р А Л И З А Ц И Я,

ТОВА ОЗНАЧАВА БЕЗЗАКОНИЕ, ЛИЦЕМЪРИЕ, БЮРОКРАЦИЯ..

Д-ръ Георги Ивановъ
Виена.

Беззаконието, лицемърието и бюрокрацията сж характерни черти на комунистическата диктатура. Тѣ сж язви на "социалистическото" общество или по-точно на "новата класа", които не могат да бъдат излѣкувани. Необходимо е тѣхната ампутация. Това означава, че комунизма - това загниващо и чуждо тѣло - трѣбва да бъде изкорененъ. Хирурга, който ще извърши тази операция е българския народъ. Всяка операция започва съ упойка и изолиране на заболѣлата частъ отъ здравата. Този етапъ се развива съ пълна сила въ момента въ България.

Началото е сложено - разстройване функционерането на държавно-административния организъмъ, дискредитирането му предъ общественото мнение, разобличаването и публично осъждане на партийната политика сж свършенъ фактъ. Фактъ, който комунистите не могат да отречатъ, макаръ да се опитватъ съ празни брътвежи и обещания да замажатъ положението. Обаче, то не се замазва така лесно.

И на помощъ се вика лицемърието, нахлузило маската на загрижеността. Като глашатай на "униженитѣ и ускърбенитѣ" се явява, както винаги, органа на журналиститѣ, "свѣстѣта на обществото"-весникъ "Погледъ". Въ броя му № 17 отъ 1968 година четемъ, че Президиума на Народното Събрание, Комитета за държавенъ Контролъ и неговитѣ поддѣления въ окръжитѣ сж буквално залѣти отъ народни жалби, протести и петиции срѣщу беззаконието и губерна оршината на отговорнитѣ длъжностни лица въ държавния апаратъ. Тѣхната цифра достига до 155,373 жалби, сигнали и протести! Цифритѣ говорятъ сами!

Но нека дадемъ думата на Емилъ Бановски отъ София, който пише на стр.14 въ сѣщия брой следното:

"Имамъ чувството, че е поставенъ прѣстъ въ жива рана. Наистина безпредѣленъ е цинизмътъ на онзи, който заявява: "И да се оплачешъ по-горе, резултатъ нѣма да има. Нали писмото ще дойде пакъ при насъ...". Но кое дава сила, откъде черпятъ куражъ нарушителитѣ на законностъ и мораль? Най-важната причина си остава, обаче, онова, което е известно отъ приказката за двата зелника".

"Нека вземемъ примѣръ историята съ кражбитѣ въ мелница "Звезда" въ Хасково, където ръководството многократно си е позволявало да присвоява много срѣдства отъ държавата. Присъдата имъ - шестъ месеца условно лишаване отъ свобода за ръководителитѣ на мелницата и назначаването имъ на "по подходяща" работа въ града - далечъ не отговаря на размѣра на престѣплението".

"Единъ другъ случай съ ръководителитѣ на Градския Народенъ Съветъ въ Русе. Съзнателно и организирано извършили машинации и прехвърляния на срѣдства отъ единъ параграфъ на другъ, фиктивно наградили свои подчинени, а следъ това паритѣ сложили въ джеба си и заминали на разходка въ чужбина! Наказанията за всичко това сж главно мѣмрения и забелѣжки, едно понижаване въ длъжностъ и връщане на незаконно взетитѣ пари".

"А въ градъ Станке Димитровъ, началникътъ на отдѣлъ "Архитектура" съ цель да прикрие извършенитѣ безобразия, сѣда и нарисва цѣло цѣленичко писмо скрепено съ многобройни подписи и печати, че даденъ парцелъ билъ застроенъ групово, а не индивидуално. Хубава работа! Да напишешъ цѣло цѣленичко писмо

съ цел да приериеш собственитъ си ина други безобразия, да излъжеш министерството, което е твой ръководител, а то пъкъ отъ своя страна да заблуди държавния контрол, да се създаватъ комисии за разследване и купища отъ преписки и следъ всичко това да получишъ "наказание"-строга мъррене- не е ли това, леко казано, либерализъмъ? Какво ще стане, ако всѣки все така "обективно" информира своитѣ ръководители?

"Посоченитѣ примѣри сж направо престѣпления и къмъ тѣхъ трѣбва да се процедира като къмъ престѣпления! Това значи, че наказанията трѣбва да бждатъ такива, че да се изпари желанието на други ръководители да върнатъ по сщия пътъ. Подобни сж още много такива случаи, за които четемъ въ пресата или пъкъ оставатъ неоповестени".

"Известно е, че по-отговорнитѣ длъжности въ държавния апаратъ се заематъ отъ другари, предварително удобрени отъ Градски или Окржжни Комитети на партията. Отъ само себе си се разбира, че тѣзи другари представляватъ партията и държавната властъ. Много измѣжду тѣхъ, както се вижда отъ хилядитѣ справедливи жалби и протести, злоупотрѣбаватъ съ своето служебно положение за свое и на близкитѣ си облагодетелствуване. По такъвъ начинъ създаватъ недоволство и безвѣрие въ хората, спъватъ движението ни напредъ, безъ да получаватъ равносстойно на провинението си наказание. Нѣщо повече - не е изключено - вмѣсто наказание, да получатъ повишение!".

Последната фраза на Емилъ Бановски ярко характеризира, какъ тълкуватъ думата либерализация съветскитѣ агенти отъ български произходъ. Либерализация, за тѣхъ означава да си развяватъ байрака както си искатъ, да експлоатиратъ безмилостно труда на народа, да вършатъ отявлени кражби и грабежи, безъ да даватъ смѣтка на никой. Либерализация се отнася само за "новата класа" въ България, тази прослойка отъ Българската Комунистическа партия, която е слѣпа преданна на Централния Комитетъ на Комунистическата партия въ Съветския Съюзъ. Тѣ вършатъ какви ли не престѣпления за смѣтка на отрудения народъ, за който престѣпления, когато биватъ разкрити, ги повишаватъ на "подходяща" работа, малко по-далечъ отъ мѣстото на престѣпленията имъ, за да могатъ на новото си мѣстоназначение да се отдадатъ на нови геройства. За всички тѣзи партийни криминалисти народътъ казва: "Гарванъ гарвану око на вади!".

Но докато за голѣмитѣ престѣпници съ партийна карта " правосъдието" е базпомощно, то обикновеннитѣ хора, направили дребни грѣшки, биватъ сурово наказвани. Бездушното "правосъдие" не търси строга отговорност отъ партийнитѣ бандити, които грубо погазватъ законитѣ, а се отнася бездушно къмъ хората извършили незначителни опущения. Цитираме Христо Шарлоповъ отъ Бургасъ, който пише на стр. 14, № 17 на вестникъ "Погледъ" следното:

"Известни ми сж много случаи за 100-200 лева начетъ материално отговорни лица да бждатъ подвеждани подъ съдебна отговорност и осждани. И сега, ако се прегледатъ папкитѣ въ който и да е съдъ, ще се откриятъ такива дѣла. Не ми е известно, обаче, да е подведенъ подъ съдебна отговорностъ държавенъ служителъ който не отъ неразбиране, а отъ съвсемъ други подбуди е допусналъ своеволие".

На всички е ясно, че комуниститѣ не спазватъ законитѣ, които сами сж си написали, защото единъ истински разбойникъ не спазва никакви правила и нему е чуждо всѣко етично начало. Той граби, убива и безчести безъ закони! Законитѣ, даже създадени отъ него, му връзватъ рцетѣ. Къде остава тогава комунистическия лозунгъ за проявяването на самоинициатива? Българскитѣ комунисти самоинициативно прилагатъ принципитѣ на либерализма въ своитѣ криминални дѣяния.

Георги П. Боздугановъ

ДОБРИН МИЧЕВ, СТОЙКО КОЛЕВ

Кандидат на историческите науки Кандидат на историческите науки

ИСТИНАТА:

БОРБИТЕ НА НАРОДНОТО СТУДЕНТСТВО

На 8. XII. 1936 г. народното студентство проведе ярка политическа демонстрация пред Народния театър. За пръв път тази година бонсисстите участваха организирано в тържеството по случай празника на университета. Още рано сутринта на 8. XII по указание на БОНСС прогресивното студентство масово се стече пред Народния театър. По стар обичай монархът Борис III и придружаващата го свита поеха пеша от двореца за театъра. В предишните години националистическите и фашистски настроени студенти крещяха до преграждане: „Ура, да живее царят“. Тази обаче година, когато кобургът мина пред строените студенти и ги поздрави, никой не му отговори. На излизане от театъра след тържественото събрание само 10—12 легионера извикаха „ура“.² Огромната студентска маса гледаше с презрение и пенавист платения немски агент. Мълчанието на студентската младеж беше сериозен политически шамар за монар-

ЛЖАТА:

На стр. 146 отъ сбемистата книга съ горното заглавие, може да се прочете комунистическата версия на това тържество. Може ли да се върва на комунистическия книги?

Това е лжата!

На 8 XII 1936, на празника на Софийския Университетъ "Св. Климентъ Охридски", следъ тържественото събрание въ Народния театър, Н. В. Царъ Борисъ, както всѣка година, поздрави строенитѣ предъ театъра студентски корпорации.

Особено тази година, националното студентство се бѣ масово стекло на това тържество съ цель, изразявайки възторга си къмъ Царя на българитѣ, да се противопостави на републиканскитѣ замисли на тогавашното правителство.

На тука приложената снимка се виждатъ надъ 4,000 студенти, начело съ легионерската корпорация "Царъ Симеонъ Велики", водени отъ пишущия тѣзи редове, тогава председателъ на студентитѣ-легионери.

Възторженото множество носи на раце Царъ Бориса отъ Народния театър до Двореца-манифестация, невиждана до тогава.

Това е истината!

ПОСТАНОВЛЕНИЯ ЗА "ПАТРИОТИЗЪМЪ".

Владимиръ Станевъ
Парижъ.

Въ днешна България всичко се планира и решава "отгоре". Не само стопанския и политически животъ се направляватъ съ закони, укази и тезиси, но има даже постановления за раждаемостта, а наскоро излъзоха и тезиси за патриотизма. Така, Тодоръ Живковъ, въ тезиситѣ си за проблемитѣ на работата съ младежта и Комсомола /хубаво е, че отдѣлятъ младежъ и Комсомолъ/, каза, че има много нихилизъмъ къмъ нашата история и къмъ нашата древна култура. Сега той препоръчва щото "нашата история, нашето минало трѣбва да се разработватъ" и заповѣдва "да се развива чувството на национално достойнство у всѣки български гражданинъ", като "най-високата целъ на съвременния художникъ-гражданинъ е да отдава своето дарование за патриотичното и естетично възпитание на народа".

Излишно е да отбелѣзваме комичния моментъ въ всички тѣзи надуты постановления. Върху човѣшкитѣ чувства и достойнство не може да се действува съ заповѣди. Нѣма нашия народъ нѣма национално достойнство, нима ние не сме патриоти и горди да носимъ името българи? Тѣзи качества сж вродени въ насъ, тѣ сжществуватъ въ вѣкове въ нашия народъ. Но тѣ сж въ напжлно противорѣчие съ социалнитѣ, икономически и политически теории на управляващата ни страната върхушка. Веднага следъ заграбването на властта, комуниститѣ започнаха една кампания срещу всичко българско и родно. Но всичкитѣ имъ опити да загасятъ националнитѣ идеи на българина останаха напразни. Турцитѣ не ни потурчиха, комуниститѣ не ще успѣятъ да комунизиратъ българския народъ. Горещия ни патриотизъмъ осуети плановѣтѣ на комунистическия интернационалъ.

Защо тогава тѣ, изстребителитѣ на патриотизма и на много български патриоти, запѣватъ днесъ химни за слава на българскитѣ царе, свѣтци и пълководци? Заговори се за Тракия и Бѣлморието, за Добруджа и Македония. Страницитѣ на весницитѣ и списанията сж пълни съ статии за патриотизъмъ, за ханъ Аспарухъ, за Бенковски, попъ Грую Бански, за полковникъ Дранговъ и за Одринската епопея. Създаде се филмъ за царъ Борисъ III, въ който се прожектиратъ дори и положителнитѣ аспекти отъ неговия животъ и дейность! Обяснението на всички тѣзи закѣснѣли патриотични напѣни е лесно - откѣснали се отъ народа, комуниститѣ желаятъ да се приближатъ до него и използватъ най-хубавитѣ му чувства за свои цели.

Какво сж нѣколко десетилѣтия комунистическа диктатура въ историята? Нищо! България сжествува! Въ мелодиятѣ на пѣснитѣ, въ думитѣ на приказкитѣ, въ резбитѣ по олтаритѣ, въ царскитѣ писмена и въ богомилскитѣ апокрифи, въ походката на хубата Яна и въ капкитѣ кръвъ по ятагана - сжествува България! За да стигне до насъ. Или по точно - по вѣчнитѣ кръговрати: на кръвта - ние да стигнемъ до нея...

Мила Родино! Родолюбието е голѣмо, всеобхватно чувство въ различни проявления: проникване въ историята, вдъхновение отъ народа, борба съ днешната тирания. Родината ни задължава да бъдемъ войници. Да бъдемъ бойци, застанали на позициитѣ на нашия народъ... Всичко е нужно: романтична екзалтация, критиченъ патосъ, радостъ и болка, размисълъ и мечта.

Потопени отъ огромното море отъ родолюбци, комуниститѣ скоро ще се удавятъ въ него, и така ще възкрѣстне свободата и демокрацията въ нашата Родина.

О Т Ъ Б Л И З К О Т О М И Н А Л О .

Борисъ Димитровъ
Торонто, Канада.

/ Продължение отъ миналия брой /

Считамъ за необходимо, макаръ и много бѣгло, да кажа нѣколко думи за Трънския край, понеже автора на книгата "Неотдавна" прословутия Славчо Трънски умишлено избѣгва да каже истината за неговата околия, но не престава да повтаря до безконечностъ за голѣмата му мрежа отъ ятаци. Трънска околия е доста различна отъ другитѣ наши околии, а и при това е до самата западна граница, което обстоятелство благоприятствува за партизански действия. Следъ първата Свѣтвна война България загуби и Западнитѣ покрайнини и частъ отъ Трънска околия, което докара на тази и безъ това беденъ край, голѣмъ икономически упадъкъ. Това принуди мажетѣ да ставатъ гурбетчии и съ години да отсъствуватъ отъ домоветѣ си. Съ други думи - околия безъ маже!

Поради горнитѣ причини още презъ 1942 година наредихъ да се прибере оръжието на населението отъ този край, за да не се въоръжаватъ партизанитѣ съ него. Въ връзка съ това обезоръжаване се изпрати една мобилизирана дружина въ градъ Трънъ, не за Славчовитѣ кокошари, а за да се пази населението отъ югославянскитѣ партизани. Сигуренъ съмъ, че трънчани днесъ сж лишени дори и отъ малкото, което имаха отпреди, само благодарение на "героя Славчо". Една българска поговорка казва: "Каквото зло самъ си направишъ, никой не може да ти го стори".

Въпросния "герой Славчо" примълчава въ книгата си за инсценирания обиръ презъ месецъ юлий 1942 година, когато открадна съ съгласието на пощенския куриеръ, сжщо комунистъ, пренасяйки съ влака София-Кюстендилъ 12 милиона лева. Отъ тази сума Славчо успѣ да присвой "само" два милиона лева и следъ като се върна въ София остави двата милиона лева при Елена Аргирова на съхранение. Два дни следъ това, той отива при Елена и си взима двата милиона обратно. Самата Елена Аргирова, когато бѣ заловена презъ 1943 година, се очудваше, че героя Славчо нищо не е споменавалъ за тази крупна сума отъ 12 милиона лева.

За комуниститѣ всичко е възможно! Даже кражбата, наречена отъ тѣхъ експроприация, е позволена, стига резултата да е за тѣхния джобъ. Това тѣ доказаха веднага следъ 9 септемврий 1944 година, когато се бѣха така развилняли, че изплашиха даже и тѣхнитѣ съветски господари, които имѣ подарихи властта. Нима българския народъ може да забрави нѣкога надпреварването на комуниститѣ и на тѣхнитѣ ортаци, кой повече да върши убийства, арести и кражби, кой повече да нанася побойща и да всѣва страхъ и ужасъ всрѣдъ мирното население?

Така убиха командира на IV армия Генералъ Стефановъ на Плъвенската гара, където го спира една партизанка да провѣри легитимацията му. Генералтъ от-казва, партизанката вдига шмайзера и го повала на мѣсто. На площада въ Варна, друга една "героиня" уби по сжщия начинъ комадира на III армия генералъ Христовъ. Въ центъръ на София, срещу двореца бѣха убили единъ подполковникъ, трупа на когото държаха нѣколко дни. Когато единъ поручикъ отива да вдигне трупа му, убиватъ и него! На площада въ Дупница държаха цѣли 9 дни трупятъ на самоубилия се полицейски началникъ Никола Байкушевъ, който се бѣше вече надулъ и разложилъ!

Неописуеми оставатъ варварскитѣ злодѣяния на комуниститѣ и тѣхнитѣ помагачи отъ Отечественя Фронтъ следъ 9 септемврий 1944 година.

Славчо Трънски нѣма смѣлостта да каже истината, какъ бѣ разбита неговата бригада и че отъ 400 души, които трѣгнаха отъ село Кална а Рила планина стигнаха едвамъ 27 души. За какви лѣви и дѣсни флангове бълнува, за какви поражения на противника, за унищожаване на картечни гнѣзда, пленявана на цѣли роти и пр.? Изглежда че герой Славч. забрави, въ каква паника бѣгахъ неговитѣ славни партизани, та чакъ петитѣ имъ биеха въ тилтъ!

Ако не бѣше грешката на единъ дружиненъ командиръ отъ Радомирския районъ, да прояви нѣкаква си необмислен самоинициатива и да премѣсти дружината си отъ едно село въ друго, днесъ голѣмия герой Славчо, нѣмаше да има възможността да пише тѣзи дебели лъжи! Нахалството на комуниститѣ отива дотамъ, че безсрамно пишатъ за нѣкаква си, въ тѣхното въображение, революция. Та нали цѣлия свѣтъ знае, че ако Съветския Съюзъ не бѣше окупираа Бѣлгария и подарилъ властта на една шепа комунисти, днесъ и помѣнъ нѣмаше да има отъ тѣхъ!

Щомъ нашъ Славчо е пленявалъ толкова много полицаи, защо не споменава поне името на единъ? Защо избѣгва да ни разкаже историята съ полицейския началникъ Никола Байкушевъ, отъ когото той толкова много се страхуваше? Естествено ще мълчи! Какъ ще признае, че на 9 септемврий 1944 година въ градъ Дупница Никола Байкушевъ се сражава съ тѣхъ до последния куршумъ, на лапа пистолета и умря като герой! Втората имъ бригада, която трѣбваше да стигне до Пловдивъ, бѣ унищожена напълно въ Стара Планина, кадето загинаха най-дейнитѣ имъ комунистически водачи, заедно съ шефътъ на английската военна мисия майоръ Томпсънъ. Така безславна бѣха ликвидирани дветѣ комунистически бригади на които комунистическото ръководство така много разчиташе и който бѣха единственитѣ имъ многобройни и добре въоръжени.

Трѣбва да призная, че авторитѣ на "Огнена дия", Христо Русковъ и Василь Петровъ, като добри комунисти сж изпълнили своята задача отлично! Тѣ сж се постарали да подчертаятъ най-дебело, че въ миналото Тодоръ Живковъ и билъ нѣ само "голѣмъ герой", но и "голѣмъ вдѣхновителъ" на партизанитѣ. Целта на книгата имъ ясно проличава - да заздрави разклатеното по него време положение на Секретаря на комунистическата партия Живковъ предъ неговитѣ господари въ Москва.

На страница 35 отъ "Огнена дия" цитирамъ буквално, каквото пише:
"Когато въ Бѣлгария нахлуватъ Хитлеристкитѣ войски, Тодоръ Живковъ е единъ отъ партийнитѣ ръководители, които организираха въоръжената борба срещу окупаторитѣ и тѣхнитѣ фашистки слуги въ нашата страна".

Каква дебела и проста лъжа! Просто да се възхищава човѣкъ отъ тѣхното искусство да лъжатъ! Ето истината:

Презъ месецъ мартъ 1941 година, когато презъ Бѣлгария преминаваха Германскитѣ войски, по шосетата и по улицитѣ на села и градове, стояха денонощно, мръзнеха и подсмърчаха най-усърдно бѣлгарскитѣ комунисти, между които бѣше и Тодоръ Живковъ, който даже лично раздаваша вино, цигари и цвѣта на германскитѣ войници!

Не вѣрвамъ въпроснитѣ писатели да се очудятъ, ако имъ спомена, че Ботевградска околия посрещна най-добре Германскитѣ войски, благодарение на нашъ Тодоръ Живковъ, който се ръководеше слѣпо отъ заповѣдта на Москва, която буквално гласеше:

"...да се посрещне най-радушно братската намъ съюзническа Германска войска".

Изглежда, че тѣзи колективни писачи нарочно забравятъ, че по това време Германия бѣ военна съюзникъ на Съветския Съюзъ.

Тѣзи пъкъ "Чавдарци" - и тѣ се извѣдиха голѣми полководци, като тѣхнитѣ хвалби нѣматъ край! Само въ тѣхното въображение и въ фалшифициране на историческата истина съществуватъ тѣхнитѣ сражения, нападения, безрой пленници, акции, реакции, дунами и кѳорфишеци! Ако нѣкои заслужава първа награда за Маратонско бѣгани - то тя трѣбва да се даде на храбритѣ "Чавдарци".

На страница 25 отъ същата книга се споменава за нѣкакъв си камионъ, който подофицера Хаджиенчевъ открадналъ отъ Инженернитѣ войски. До тука всичко е вѣрно, но "Чавдарци" нито видѣха нито помиришаха този така мечтанъ отъ тѣх-ка-мионъ. Ето какво бѣше съдържанието на този така фамозенъ камионъ: 2 леки картечници, 50 пушки, 20 сандѣка бомби безъ запалки, 25 сандѣка съ патрони, нѣколко сигнални ракети, бойната униформа на генералъ Красновски и бойнитѣ униформи на офицеритѣ му отъ неговия щабъ. Нѣмаха късметъ "Чавдарци" да се докаратъ съ генералски и офицерски униформи!

Въ този камионъ съ патували шестъ комунистически "герой" и не е много чудно, че тѣ изоставиха на срѣдъ пътъ камиона, следъ като се изплашиха отъ единъ полицаи-мотоциклетистъ, който бѣше куриеръ между София и Ботевградъ и който не се страхуваше да патува самъ.

Въ заключение ще отправя нѣколко думи къмъ писателитѣ на "Огнена дияра" пъкъ и къмъ другитѣ тѣхни събратя въ лажата и подлостъта:

Не вие заздравихте положението на бая ви Тодоръ Живковъ предъ неговитѣ господари въ Москва. Неговото работѣние го заздрави, понеже той продаде на Кремль цѣла България, включително и васъ!

Защо още лажитѣ и заблуждавате младото българско поколение съ разни имагинерни революции и партизански армии? Защо нѣмате куража да кажете истината кой ви подари властъта въ нещастна България?

Защо още продължавате да спекулирате съ името на Българския народъ, който винаги ви е отричалъ и никога не е билъ съ васъ и който вие докарахте до просешка тояга?

Не виждате ли, че вече никой не ви вѣрва, както и вие сами не си вѣрвате шомъ започнахте да се избивате помежду си? Вече е станало обичайно една комунистическа страна да окупира друга, все отъ "чисти братски чувства"!

Не виждателли, че днесъ България представлява единъ огроменъ бентъ, въ който отъ 25 години съ се натрупали мѣжитѣ и страданията на българския народъ. Много скоро този напрация бентъ ще се отпусти и ще помете всички свой подтисници, вчерашни и днешни, комунисти и социялисти, звенари и пладняри и отъ васъ не ще остане нито поменъ.

Невиждате ли, че края ви приближава и че скоро ще бѣдете изправени предъ сѣда на Българския народъ за да отговаряте на неизброимитѣ злини и страдания, които му причинихте въ продължение на двадесетъ и петъ черни и нещастни години!

...ЕПИГРАМИ...ЕПИГРАМИ...ЕПИГРАМИ...ЕПИГРАМИ...ЕПИГРАМИ...ЕПИГРАМИ...

Марко Ганчевъ, Климентъ Цачевъ и Ламбо Димитровъ.

ОДА НА КОМУНИСТИЧЕСКИЯ ВЕСТНИКЪ.

Преди си бѣше много по-добре:
и скученъ видъ и скучно слово.
Човѣкъ за петъ минути разбере,
че нѣма нищо ново и - готово!

Сега: заглавия, снимки, цвѣтове,
и площъ - четворно по-голѣма.
И трѣбва да се бавя съ часове,
додето разбере, че пакъ е слама!

ЧЕРВЕНЪ ПИРЪ.

Тигърътъ направилъ овчаръ вълка.
За кървавъ пиръ поканили и гости.

Натрупали планина една -
отъ овчи и вълчи кости.

РАВНОСМѢТКА НА ПАРТИЙНИЯ СЕКРЕТАРЪ.

Преизпълнихъ си плана - седа уморенъ
отъ гонидба на дребно признание, слава.
И доволенъ отъ себе си и вдъхновенъ,
равносмѣтка за всичко изминато правя.

Въ сплетни и раздори тече всѣки день,
но осаждаме всички клюкари.
Азъ говоря за тебе, ти говоришъ за менъ,
А щомъ се срещнемъ - пакъ сме другари!

ЗА ГОШО ТАРАБАТА.

Мавзолей, стърчи тамъ бѣлокаменъ
всрѣдъ море отъ кръвъ народна.

Бѣтре лежи предателъ сраменъ
Въ тишината гробна...

ЗА ТОШО КИТАРИСТА.

Голѣмъ държавникъ той е!
Моля, недейте се усмихна.

Какво отъ туй, че е праздна глава
и концитѣ дърпатъ отъ Москва.

ЗА ХРАМА НА НАУКАТА.

"Науката е храмъ" -
тове нее-изтъркано понятие..

За съжаление и тамъ
се среща не едно разпятие.

ОБМѢНА НА ОПИТЬ.

Не участвамъ азъ като други
въ тия много разпространени
колегиялни услуги:
азъ на тебе, а ти на мене.

Не защото това е опасно,
не защото
ми е моралътъ другъ.
Ами защото
ще ти напиша нѣщо свястно
а ти на менъ - божлукъ.

ПРОГРЕСЪ.

Нищо ново нѣма подъ небето.
Щемъ не щемъ, така ни е орисано,
да откриваме това, което
още не е преписано.

"СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ РЕАЛИЗЪМЪ" ВЪ ТЕАТЪРА.

Писателятъ косата си разчеса
и съчини следъ седмица пиеса...

И режисьорътъ съ мисли дръзки, горди
плешливото си теме поразчорли.

Съставътъ не забрави мисията свѣта-
коситѣ си по сцената размѣта.

Недоумяващъ, зрителя и той се попочеса.
Аманъ отъ тѣзъ невчесани спектакли и
пиеса!

ГЪЛЖЕЪ ВОЙВОДА

ЕДИНЪ ЗАБРАВЕНЪ БЪЛГАРСКИ ПАТРИОТЪ.

Д-ръ Георги Паприковъ

Презъ 1866 година въ Букурещъ старитѣ "Нотабили"-Иванъ Грудовъ, Кириякъ Цанковъ, Пантелей Кисимовъ, Райчо Поповичъ и други, образуватъ така наречения Български Таенъ Централенъ Комитетъ, по давление на тогавашното румънско правителство. Този комитетъ ималъ за цель да извоюва свобода и равноправие за българитѣ въ Турската империя, но въ формата на една дуалистична държава подъ егидата на турския султанъ Абдулъ Азисъ и неговитѣ наследници. За пропагандирана на тази цель, Комитета издалъ на френски езикъ една брошура наречена "България предъ Европа" и единъ меморандумъ до султана. Неучастието въ този комитетъ на най-виднитѣ наши апостоли на свободата: Раковски, Ботевъ, Каравеловъ, Левски и пр. намалява извънредно много авторитета му, чиято дейность се свършва безъ да гръмне нито една пушка отъ тѣхъ.

Около този комитетъ, обаче, се явява единъ смѣль български патриотъ, окиченъ съ ореола на тайнственността, който въ последствие става и най-энергичниятъ представителъ на комитетъ на "Старитѣ". Неговото име е ХРИСТО ДОНОВЪ САРИЕВЪ, нареченъ по-късно ГЪЛЖЕЪ ВОЙВОДА. Роденъ въ Калоферъ презъ 1838 година, училъ се отначало въ родниятъ си градъ, следъ това заминалъ за Цариградъ за по-големо учение, но поради материални незгоди постъпва въ сѣщия градъ въ единъ френски параходъ като морякъ. Въ кратко време будното българче научило френския езикъ и станало любимецъ на капитана. Следъ единъ по-продължителенъ престой въ Марсилия, сѣщиятъ параходъ заминалъ за Далечния Истокъ, като обиколили презъ Китай, Индия за Съединенитѣ Щати.

Въ Съединенитѣ Щати Сариевъ посетилъ градоветѣ Ню Йоркъ, Филадельфия, Бостонъ и Ню Орлеансъ. Навсѣкѣде се мъчилъ да влезе въ връзка съ малцината български емигранти, за да може да основе помощни български комитети. Като се има предвидъ, че по това време въ Съединенитѣ Щати се е емигрирало безъ никакви формалности и че малцината българци тамъ сѣ минавали подъ името гърци и е турци, Сариевъ едва ли е ималъ голѣмъ успѣхъ.

Следъ като парахода най-после съ върналъ въ Цариградъ, Сариевъ напусналъ моряшката служба и се отдалъ същѣло на дѣлото, отглавявано тогава отъ българскитѣ патриоти въ Влашко и Цариградъ. Той станалъ куриеръ на така нареченитѣ "турски шпиони" въ България. Това сѣ били най-смѣли български революционери които били на турска служба да шпиониратъ българитѣ, но въ сѣщностъ донасяли невѣрни и тенденциозни сведения на турското правителство и не рѣдко смѣквали отъ вѣжето осѣдени български комити. Отново като морякъ на параходъ "Минерва" който пътувалъ между Цариградъ, Брайла, Варна и Александрия, Сариевъ пренасялъ тайната поща на Българскитѣ Комитети. Той успѣлъ дори, по незнайни пътища да вмъкне въ спалнята на Падишаха опасното писмо и Меморандума на Букурещкия Комитетъ. Когато Султана видѣлъ тѣзи опасни документи вмъкнати въ спалнята му, изревалъ като закланъ и заповѣдалъ щото този "булгаръ" комита живъ или мъртавъ да се хване. Попаднала въ диритѣ му, турската полиция едва не го хванала на парахода. Но безстрашниятъ българинъ литналъ като птичка отъ обрѣча на полицията и изчезналъ. Българскитѣ емигранти въ Букурещъ възхитени отъ неговата постъпка, го наричатъ вече не съ името му, но му даватъ името на турския героя на Раковски отъ "Горски Пятникъ" - Гължѣъ Войвода.

Дълго време още Гължѣъ Войвода пренасялъ тайната поща, вестници и нареждания на Българския Революционенъ Комитетъ отъ чужбина въ Турско.

При едно пристигане въ Цариградъ билъ посрещнатъ отъ своя приятелъ Светославъ Сапуновъ, познатъ по-късно като поета Миларовъ, обѣсенъ като съучастникъ въ убиството на министъръ Бѣлчевъ презъ режима на Стамболовъ. Арестувани отъ турската полиция, скоро Сапуновъ билъ пуснатъ на свобода, а Гълъбъ Войвода, въ когото намѣрили много компрометиращъ материалъ, като вестникъ "Свобода", снимки на Раковски и пр. подложенъ на тежки мъчения призналъ, че той е сжшиятъ, който внесълъ Меморандума чакъ въ спалнята на Султана. Осъденъ на смъртъ, но помилванъ като френски поданикъ на доживотенъ затворъ, билъ изпратенъ на заточение въ Дияръ Бекиръ.

Тука той се среща съ Стоянъ Заимовъ и другаритѣ на Левски, на които разправя цѣлата си история. Заимовъ успѣва да прапрати написана тази история до Каравеловъ въ Букурещъ, който отъ своя страна я печати въ "Свобода" въ броя на 10 XII 1871 година. Хъшоветѣ въ Букурещъ издебватъ една нощъ Сапуновъ, който по това време е билъ тамъ, и почти го пребиватъ отъ бой, но по съвета на Каравеловъ го оставатъ живъ. Светлина по тази афера, чакъ следъ Освобождението хвърля Стоянъ Заимовъ, който пише, че презъ 1884 година, като учителъ въ Шуменската гимназия се срещналъ съ Сапуновъ, който призналъ предъ него голѣмиятъ си грѣхъ, като го мотивиралъ съ младежката си наивностъ и турския бой.

Цѣли осемъ години прекарва Гълъбъ Войвода въ Диярбекирскитѣ зандани. На нѣколко пѣти се опитва да избѣга, но биба залавянъ, като бина подлаганъ на още по-голѣми мъчения и неправди. Едва къмъ 1876 година муе било позволено да излиза изъ града, където става коняръ на единъ паша. Съ трепетъ и надежда всички Диярбекирци чуватъ за Априлското възстание и когато докарватъ върволицата отъ Сръдногорскитѣ борци, тѣ ги посрещатъ като най-близки братя и се стараятъ свѣчески да имъ помогнатъ. Стойнъ Заимовъ е сжшо между тѣхъ, вече за втори пѣтъ въ Дияръ Бекиръ откъдето той бѣ успѣлъ да избѣга. Тука Никола Обретеновъ среща брата си Георги, заточенъ още отъ времето на четата на Караджата.

Следъ Освобождението, всички затворници отъ турскитѣ зандани се пушатъ на свобода, съ изключение на четницитѣ на Хаджи Димитъръ и Стефанъ Караджата, които турското правителство ги е смѣтло не за политически затворници, а за прости разбойници. По-късно, по настояването на българското правителство и тѣ биватъ освободени. Съ тѣхъ и Гълъбъ Войвода се връща вече свободенъ въ София и заедно съ мнозината Диярбекирски заточеници биватъ посрещнати отъ народа съ нечувана тържественностъ, любовъ и признателностъ. Презъ време на Стамболовото управление Гълъбъ Войвода заема висши административни служби, като градоначалникъ въ Русе, околийски управителъ въ Враца и пр.

Следъ Балканскитѣ войни Гълъбъ Войвода напуска службата си и се прибира при сина си въ Ботевградъ, тогавашното Орхание. Тука той почва да пише своитѣ спомени, части отъ които сж печатани въ нѣкои национални вестници и списания. Почти забравенъ отъ българското общество, притиснато тогава отъ погромитѣ на нещастнитѣ за насъ войни, този голѣмъ и самоотверженъ български патриотъ, борець за свобода, тайнствениятъ морякъ и първиятъ българинъ, който се е опиталъ да организира българскитѣ емигранти въ Новиятъ Свѣтъ, при единъ нещастенъ инцидентъ почива презъ 1921 година.

Чакъ презъ 1934 година, по инициативата на Национални младежки организации въ Ботевградъ, се образува специаленъ комитетъ, който да даде достойна почитъ на този великъ български синъ. Пищущиятъ тѣзи редове си спомня, че по поканата на този комитетъ, голѣма група студенти отъ Софийскитѣ Университетъ посетиха къщата, където бѣ живѣлъ и починалъ Гълъбъ Войвода и отъ името на Националната българска младежъ поставиха скромна плоча, съ която да се напомня на бъдещитѣ поколения за живота и дѣлата на този скроменъ и великъ български патриотъ.

БЪЛГАРСКИЯ ТЕАТЪРЪ ПРЕЗЪ ЕПОХАТА НА ВЪЗРАЖДАНЕТО

ВЪ СЛУЖБА НА БОРБАТА ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ.

Проф. Пенчо Пеневъ
София.

Тази статия бѣ изпратена до редакцията на БОРБА отъ единъ познатъ намъ български емигрантъ, който я получиѣ нѣколко месеца преди смъртта на автора и съ поръчението да се публикува въ нѣкое национално емигрантско списание. Съ това именития български театраленъ историкъ е искалъ да покаже своята принадлежностъ къмъ антикомунистическата борба на народа.

Театралното изкуство презъ периода на Възраждането е общонародно дѣло. То изпълнява важна задача въ общественитѣ борби на нашия народъ, въплъщава идеяла за одвобождението на България отъ политическо подтисничество. Това е театръ високо нравственъ, обществено политиченъ и патриотиченъ.

Далечнитѣ източници на нашия театръ сѫ религиознитѣ обреди, кукерскитѣ игри и народни празници. Презъ епохата на Възраждането се появяватъ училищнитѣ диалози и училищнитѣ театрални представления. Тѣ сѫ базата, отъ която се раждатъ читалищнитѣ театрални представления, които приемаме като начало на българския театръ. Първитѣ читалищни представления ставатъ въ Ломъ и Шуменъ презъ 1856 година. Въ Ломъ, Кръстьо Пишурка поставя "Многострадална Геновева" е "Велизарий", а въ Шуменъ Сава Доброплодни представя комедията "Михалъ". Следватъ театрални представления въ Търново, Тръвна, Казанлъкъ, Бѣла Черква и др. Разрастването на театралнитѣ представления достига своя разцвѣтъ, следъ като се създаватъ Народнитѣ читалища и по времето, когато борбата за независима църква е къмъ своя край, а национално-революционното движение взема курсъ за всеобща организирана борба, целта на която е, чрезъ въоръжено възстание да се осъществи политическото освобождение на българския народъ.

Иванъ Вазовъ конкретно посочва значението и смисъла на театралнитѣ представления презъ тази епоха, съ които се е целѣло революционизиране съзнанието на народа и събиране сръдства за въоръжаване и организиране на националната революция. Главата "Театралното представление" въ романа "Подъ игото" завършва така: "Развръзката сключваше пѣсенъта, която графинята и свитата запѣха - Сигфриде графе, радвай се сега! Но като изпѣха първитѣ два стиха на тази добродетелна радостна пѣснь, раздаде се на сцената революционната пѣснь - Пламни, пламни ти въ насъ любовъ гореща, Противо турци на стоимъ насреща! Трѣва падна като гръмъ въ залата. Внезапенъ патриотиченъ възторгъ облада всички... Всички, които знаеха пѣсенъта я запѣха-маже и девойки... Тя събра всичкитѣ души въ едно, слѣ сцената съ залата и се издигна къмъ небето като молитва...

Голѣмо значение презъ този периодъ има емигрантския театръ. Въ Браила, Цариградъ, Болградъ и пр. съществува голѣма българска емиграция, която оказва решително влияние за общото културно и политическо развитие на нашия народъ. Въ началото на 1866 година Добри Войниковъ представя въ Браила революционната пиеса отъ неизвестенъ авторъ "Стоянъ Войвода", а следъ нѣколко месеца и своята собствена пиеса "Райна Княгиня". Тѣзи представления се играятъ въ Галацъ и

и Букурещъ съ много голѣмъ успѣхъ. Въ своята статия "Български театъръ", печатана въ Дунавска Зора отъ 20 V 1868, Войниковъ разкрива значението на историческата драматургия за националното осъзнаване и културното издигане на народа. Драмитѣ "Раина княгиня", "Покръщение на Преславския дворъ", "Възцаряването на Крумъ Страшни" и т.н. сѫ написани съ целъ да се разкрие въ романиченъ планъ историческото минало на нашата църква, нашитѣ царе и величието на България. Ето какъ Киро Тулешковъ, другаря на Ботевъ, описва представлението на "Стоянъ войвода" въ Браила:

"Голѣма тишина. Всѣки слушаше вперилъ очитѣ си въ сцената. Но единъ неочакванъ прецидентъ прекъсна тази дълбока тишина. Когато Зинанъ паша придумваше българската царкиня /принцеса Мария/ да се потурчи и стане бѣла ханъма като и обещавахе всички блага на този свѣтъ и въ Мохамедовия рай и следъ като българската царкиня решително отказваше да се потурчи, пашата накара най-после своитѣ гавази да я отведатъ и чрезъ мъжи да я накаратъ да приеме неговата вѣра".

"Щомъ пашата издаде тази заповѣдъ отъ второ мѣсто на залата се чу такъвъ отчаянъ и застрашителенъ викъ, щото застави, както публиката, така и играешитѣ на сцената да се стрестнатъ, докато разбератъ причината на това произшествие. Почти въ безредица излѣзохме отъ сцената да видимъ коя е причината на това произшествие. Очудването ни бѣше голѣмо, когато видѣхме, че Никола Странджата, родомъ отъ Търново, държи въ едната си ръка револверъ и колкото го държи гласъ вика: "Какъ е това възможно? Какъ смѣ този поганецъ, този гаджалинъ да туря ръка на нашата царкиня?". И напъва да се качи на сцената да убие Зинанъ паша. Повалили го бѣха трима четирма души и не могатъ да го укротятъ, като му разправятъ, че това се е случило преди петстотинъ години, а не се случва сега!". Стариатъ народенъ хайдутинъ едвамъ дойде на себе си и се укроти. Но по адресъ на Зинанъ паша много дебели попържни и нецензурни думи отидоха, ако нашиятъ Странджа да се намираше между едно отбрано общество и въ присѣствието на госпожи и госпожици".

Проф. Боянъ Пеневъ твърди, че Добри Войниковъ е поддържалъ политическитѣ възгледи на Георги Савва Раковски: Въ много отношение Войниковъ е поддържалъ политическитѣ възгледи на Раковски. И той като Раковски е билъ убеденъ, че руската политика на Изтокъ не е въ полза на българския народъ и че българитѣ не трѣбва да очакватъ никаква помощъ отъ Русия".

Гениялниятъ български революционеръ и поетъ Христо Ботевъ се е интересувалъ живо отъ театъръ и драматическото изкуство. Той е участвувалъ въ Браилската театрална група на Добри Войниковъ въ пиесата "Покръщение на Преславския дворъ", представена на 11 май 1868 година. По повод на постановката на пиесата Захари Стояновъ пише въ своята биография на Христо Ботевъ:

"Харесала се на чуждитѣ, а за българитѣ не иска и дума - тѣ хвърчели на седмо небе и се надсмивали над гърцитѣ, които отъ гнѣвъ и завистъ че представлението било увлекателно, си отишле. Но най-много харесалъ и привлякълъ вниманието на хората Христо Ботевъ. Така би трѣбвало да бѣде. Колко души като неговѣ имало на сцената? Разбира се, че нито единъ. Цѣлото му отечество не е раждало още подобенъ нему, та Браила ли ще изявява претенции!".

Има положителни сведения, че отъ театралнитѣ представления и отъ развитието на читалищата се е интересувалъ и другиятъ великанъ на нашето национално и революционно движение - Василь Левски.

Революционеритѣ сѫ отдавали първостепенно значение на театъра, който служи за осъзнаване и оформяване на българската нация.

КАТОЛИЧЕСКАТА ЦЪРКВА ВЪ БЪЛГАРИЯ. Кирилъ Г. Дръниковъ, 64 стр. на френски езикъ, луксозно издание съ много илюстрации, Мадридъ 1968 година.

Въ спретнатата форма автора прави прегледъ на историческото и религиозно развитие на българския народъ, като главно изтъква въпроситѣ, свързани съ Католическата църква. Между другото са отбелязани нѣколко интересни факти: България е втората славянска страна следъ Хърватско, приела християнството, Българската църква е била осма по рангъ всрѣдъ тогавашнитѣ Патриаршии. Описани са опититѣ на нѣколко папи, притекли се на помощъ на българския народъ по време на турскитѣ нашествия. Авторътъ се спира по-обширно и на ролята, която българскитѣ католици са играли по време на Възраждането, а по-специално на дейността на Петъръ Пърчевичъ, Петъръ Богданъ и Филипъ Станиславовъ.

Достойни за тѣзи възрожденци са и по-новитѣ водители на българския католицизъмъ, които следъ 9 септември 1944 година дадоха тежки жертви на безбожния комунизъмъ. Въ книгата са описани съдебнитѣ процеси отъ 1952-1953 години, при които бѣха съдебно убити монсиньоръ Босилковъ, отцитъ Каменъ Йонковъ, Павелъ Джиджовъ и Иванъ Шишковъ. Десѣтки други бѣха хварлени въ тъмницитѣ съ дългогодишни присѣди.

Книгата на Кирилъ Г. Дръниковъ е много цененъ приносъ не само за нашата религиозна историческа литература, но също така и къмъ антикомунистическата емигрантска книжнина.

ВЯРА И ПРОСВЕТА. Тримесечно списание за духовна култура. Год. I, брой 1-2, 1968. Редактира комитетъ подъ ръководството на Архимандридъ Проф. Д-ръ Георги Елдъровъ. На български езикъ /новъ правописъ/ 72 стр. Римъ.

Това новоизлѣзло религиозно списание, попълва една празнина, създадена се отъ взаимнотношенията между различнитѣ християнски църкви. Стимула, завешанъ отъ папа Иванъ XXIII за сближение и разбирателство между разнитѣ клонове на християнството, заема челно мѣсто въ неговитѣ страници. Нарѣдъ съ това, важно мѣсто е отдѣлено, споредъ програмната статия, на проблемитѣ свързани съ нашата родна история, литература и искусство.

Въ първиятъ брой са развити битови и религиозни теми: Коледа, Бъдни Вечерь. Достойно е почетена паметта на незабравимия за българскитѣ емигранти отецъ Йосифъ Гаговъ съ спомени отъ Дръниковъ и Кермекчиева. На края е дадена ценна библиография за духовна литература, свързана съ България.

БИБЛИЯ. Препечатана отъ официалното български издание 1940 година, 278 стр. на стария правописъ, подвързана. Малък форматъ на тънка хартия.

НОВИЯТЪ ЗАВЕТЪ И ПСАЛМИТЪ. Препечатана отъ официалното българско издание на 1941 година. 146 стр. на стария правописъ, малък форматъ на тънка хартия.

НАШАТА НАДЕЖДА. Периодическо списание за духовна култура, №1, 1968 година 8 стр. на български езикъ, по новия правописъ, Виена.

Третира нравствено-религиозни теми.

ПЪТЕШЕСТВЕНИКЪТЪ. Джонъ Бънянъ. Две части, 200 и 192 стр. препечатано отъ изданието на Бѣловеждовъ, Пловдивъ 1936 год. Религиозна тема.

ЧУДНИЯТЪ ХРИСТОСЪ. Брошурка отъ 20 стр. Малък форматъ на български, по стария правописъ. Религиозна интерпретация на думата "чуденъ".

ЧУДОТО НА КНИГАТА. Брошурка отъ 16 стр. малък форматъ на български по стария правописъ. Религиозна интерпретация на думата "чудо".

ПОКАЙТЕ СЕ. Брошурка отъ 8 стр. малък форматъ на български езикъ по новия правописъ. Религиозно развитие на темата за покаяние.

СИЛА ЗА ВСЪКИ ДЕНЪ. Малка брошурка отъ 32 стр. малък форматъ на български езикъ по новия правописъ. Нравствени и религиозни поучения отъ Библията.

СТЪПНИЦЪ ВЪРХУ ПЪСЪКА. Рандсомъ Куперъ. Малка брошурка на български езикъ отъ 32 стр. на стария правописъ. Нравствени и религиозни поучения.

КНИГАТА НА ЖИВОТА. Малка книжка отъ 48 стр. на български, по стария правописъ. Свѣтото Евангелие отъ Йоана.

Всички тѣзи книжки сѫ издание на Евангелската Църква въ чужбина, чиито глава на българския отдѣлъ е пасторъ Хараланъ Поповъ. Този неуморимъ и великъ български патриотъ, който пролежа цѣли 18 години въ комунистическиятъ затвори и лагери въ България, продължава борбата противъ безбожния болшевизъмъ, вече отъ свободния свѣтъ, чрезъ перо и слово. Религиознитѣ и нравствени брошурки сѫ напечатани специално на тънка хартия и малък форматъ, за да могатъ да се разпространяватъ по-леко въ поробена България. Като допълнение на неговата дейностъ сѫ емисиитѣ по радио Монте Карло за България, предавани 5 пѣти седмично. Хвала на този скромень и великъ Христовъ служителъ!

Всички тѣзи миниатюрни Библии и Евангелия и брошурки могатъ да се получатъ безплатно отъ нашата редакция, за прашане въ България.

МОЛИТВЕНИКЪ ЗА ПРАВОСЛАВНИ ХРИСТИЯНИ. Отецъ Георги Недѣлковъ, 132 стр. на английски езикъ, малък форматъ, Фортъ Уейнъ, априль 1968.

Крайно полезна книжка, за тѣзи православни християни, които не знаятъ добре славяно-българския църковень езикъ. Особено интересни сѫ правилата, възприети отъ нашата църква, дадени на края на книжката. Препоръчваме на всички православни братя да се снабдятъ съ този молитвеникъ.

РЕПОРТАЖИ ЗА АПРИДСКОТО ВЪЗСТАНИЕ. ТУРСКИТЪ ЗВЪРСТВА ВЪ БЪЛГАРИЯ, 1876. Януари А. Макгаханъ. Преводъ на български отъ Теодоръ Дѣлчевъ Димитровъ, на английски и български езикъ, 184 стр. илюстрирано издание на офсетъ, Женева, 1966

Сѣбранитѣ репортажи на Макгаханъ по Априлското възстание, преводача ги дава не само въ оригиналния английски текстъ, но и въ български преводъ. Макгаханъ е американецъ отъ ирландско потекло извънредно способенъ и смѣлъ кореспондентъ и честень журналистъ, пропитъ съ дълбоко хуманни идеи. Неговитѣ репортажи по Баташкитѣ кланета разтърсиха свѣтовното общественонение и създадоха предпоставкитѣ за българското Освобождение. Заслугитѣ на Макгаханъ сѫ най-добре кондензирани въ заключителнитѣ думи на увода на преводача: "Разпространени въ Англия и цѣла Европа репортажитѣ на Макгаханъ допринесоха, Априлското възстание да се превърне въ процесъ, който подложи на изпитание политическата и морална съвестъ на епохата. Въ това се състои изключителното значение на тѣзи кървави страници".

Трудътъ на преводачътъ Теодоръ Дѣлчевъ Димитровъ отразява благодарността на цѣлия български народъ къмъ Януари Макгаханъ и трѣба да бѣде прочетенъ отъ всѣки. Дано тази книга да инспирира единъ новъ Макгаханъ, който да опише Девето-септемврийскитѣ кланета, равни по жестокостъ на Баташкитѣ!

КЪМЪ РОДИНАТА. Стоянъ Ст. Николовъ, стихове на български, 64 стр. поради технически причини на новия правописъ, Торонто 1968, цена 2 долара.

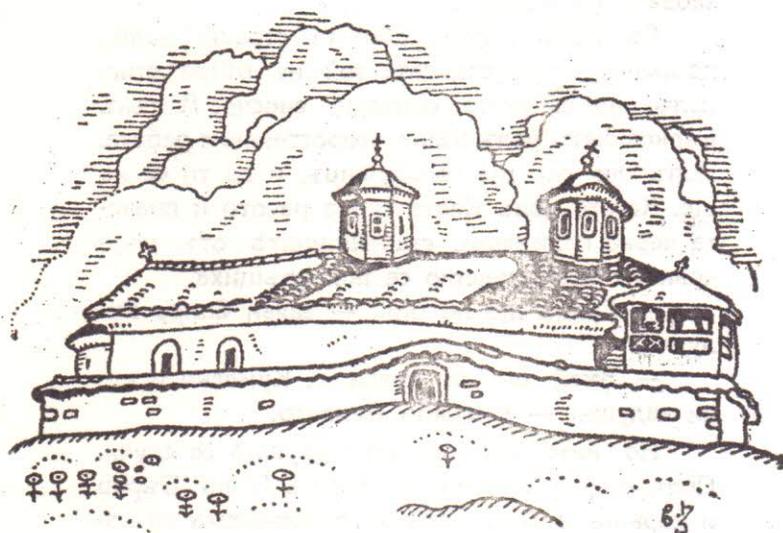
Многоизвестния нашъ общественикъ, писателъ, поетъ и издателъ сега ни поднася едно спретнато томче отъ високо патриотични стихове, достигнали своето съвършенство, поради вложената въ тѣхъ любовъ и преданность и носталгия къмъ Родината. И колкото е силна любовта къмъ Родината, толкова е страшна неговата ненавистъ къмъ поробителитѣ и, превърнали я "покрита съ плащеница черна".

Въ "Пазете родната ни речъ", Николовъ апелира къмъ емигрантитѣ да следватъ завета на Пайсия за родна речъ и писмо. "На Борба" е истински боень маршъ на емиграцията. Стиховетѣ на Стоянъ Ст. Николовъ сѫ истински бисери въ нашата емигрантски литература и ние препоръчваме тази книжка на всички наши читатели

Инж. Александъръ Н. Костовъ.

МОИТЪ СТАРИ СЪСЕДИ

ПЕТЪРЪ ЗАВОЕВЪ

ПОПЪ КАРТА.

Въ онова време нашиятъ старъ, склупенъ и овехтълъ отъ годинитѣ и отъ теглата градъ живѣеше въ нерадностъ и пълно уединение. Сякашъ нѣкой нарочно го бѣ сбуталъ между два високи рида и го бѣше забравилъ тамъ, за да може по-лесно да загине или отъ невѣрнитѣ виялици зиме, които неспирно бѣснѣха по долината на Отиня и затрупваха всичко подъ дѣлбоки и непроходими соспи снѣгъ, или пѣкъ да се опече лѣте подъ огненитѣ лъчи на едрото македонско слънце, подъ една страшно нажежена атмосфера, въ която не се чувствуваше и най-слабото дихание на вѣтрецъ и прохлада. Когато сутринъ слънцето излѣзнѣше изъ модритѣ скали на Скокотъ и вечеръ се скриеше задъ зеления орманъ при Рибникъ, всѣки чувствуваше, че то се прибира сърдито. И какво можеше да види долу низъ тѣснитѣ градски сокаци и обширнитѣ плочалии дворове? Кой каква радостъ можеше да му даде? За него виденията бѣха все едни и сжщи. Сутринъ аргаткитѣ съ леки басмени облѣкла, съ черни шамии надъ очи и съ мотиви на рамо мълчаливо газѣха прашния друмъ и се прѣсваха низъ лозята и кѣра. На пладне отъ къмъ Табачката махала се надигаше познатата нетърпима смрадь. Къмъ икиндия Лоло рибарѣтъ вече цамбуркаше низъ Брѣгалница около воденицитѣ и мѣташе куршумлията сертме. А ве-

черъ, когато между процепа на Кумлака и Хисаря слънцето се силѣше да зърне нѣщо мило и радостно, то пакъ се спираше на тежката и разлѣта фигура на Ристо Джелато, който кръстато седѣше на пешкюна на малкото си дюкянче, мѣташе божигробскитѣ си броеници, или се чешеше по петитѣ...

Но при все че градътъ бѣше уединенъ и забравенъ, жителитѣ му, българи и турци, живѣеха свой собственъ животъ, пълненъ съ фатализъмъ, съ много тегла и много мѣнички, би казалъ човѣкъ, почти незабележими радости.

Когато мюезинитѣ протѣгаха своитѣ пискливи гласове отъ високитѣ чанаклии минарета на джамиитѣ, турцитѣ бързо затваряха овехтѣлитѣ кепенци на дюкянитѣ си и мирно и чинно се трупаха около дѣлбокитѣ градски бунари за намазъ. Пѣкъ и защо ли спускаха кепенцитѣ? Кой щѣше да влѣзне въ тия веhti и осамотени дюкяни, гдето по рафтоветѣ се търкаляха по две-три торбички барутъ, по нѣколко кутии евзи, или пѣкъ лежах бѣли дѣлбоки тепсии съ баклава и грисова халва, плувнала въ разтопено и жълто като смилъ овчеполско масло? Слънцето печеше, халвата се грѣеше на него и хващаше дебела кора. Маслото изпѣлваше чаршията съ здравъ и апетитенъ миризъ, но нѣмаше въ цѣлия градъ човѣкъ, който би потопилъ душата си въ грѣхъ, да влѣзне въ чуждъ дюкянъ и да похити чужда вещь. А когато клепалото ударѣше отъ камбаналята на градската църква, отъ къмъ Шпиталето вече се чуваше задавена кашлица, а по църковния сокакъ, бавно и важно крачейки, се нижеха единъ по другъ градскитѣ първенци. На много аладжени антерий политѣ се премѣтаха отъ вѣтъра, като откриваха за омото бѣлитѣ пачавици отъ кенарлия платно и шаркитѣ на тирелиитѣ чорапи. Свиденитѣ пискюли на фесоветѣ леко се клатѣха, броеницитѣ глухо тракаха и нѣколко попски калимъявки стѣрчаха надъ ограднитѣ зидове, по които растѣше хмелъ и слѣзенъ. Когато клепалото престанѣше да бие, градскитѣ първенци и духовницитѣ вече бѣха насѣдали подъ рошавата лоз-

ница задъ църковния олтаръ и почваха разговори за що било и що не било. Ако тая лозница и днесъ още разстила гранкитъ си надъ широкия дворъ задъ олтаря на нашата църква и ако нѣкой я запита за това, що е ставало подъ нея преди половинъ вѣкъ, тя ще му разправя цѣлъ день и цѣла нощъ, безъ да се умори. Ще му разправя тихо, съ едвамъ доловимъ шепотъ, за да я не чуе отъ нѣгде предателско ухо, та да я изкорени. Ще му разкаже чудни приказки за юнашки подвизи, за безкрайното македонско тегло и за народното свѣстяване и самозапазване. А ако я насили още повече и ако лозницата си развърже езика, ще му разправи и тѣжната приказка за дѣдо попъ Карта, който стана сърбинъ по едно време, когато отъ Шаръ-планина до Бѣло море и отъ Елбасанъ до Василико сръбска речъ не се чуваше.

Попъ Карта, Богъ да прости грѣховетъ му и коститъ му да сж мироточиви, въ мирския животъ бѣше еснафъ човѣкъ, като всички въ нашия градъ. Кжщата му се намираше до Стадиевата фурна и бѣше залепена съ беледийската аптека, въ която Исакъ ефенди въ бѣли хавани кълцаше лѣкове за болни хора. Ако човѣкъ надникнѣше презъ портата въ двокатния домъ на попъ Карта, щѣше да остане зачуденъ отъ порядъка и чистотата, които владѣха въ него. Богъ бѣше наградилъ тоя домъ съ пълна дузина деца и съ една храбра домакиня, която съ всичко навреме и умѣло се справяше. Като прибавимъ при това и попското достоинство на домакиня, което той придоби срещу осемъ турски лири и поради това, че въ килийното училище бѣше изучилъ азбукето, всѣкой ще разбере, че земнитъ радости, доколкото можеха да се срещнатъ въ нашия градъ, съ пълна шѣпа бѣха изсипани въ тоя домъ.

Но ето, че попъ Карта стана сърбинъ. Стана сърбинъ, безъ да знае бѣкелъ сръбски, безъ да разумява какво нѣщо е сърбинъ и има ли нѣгде сръбска държава. И нѣкой изведнажъ грабна радоститъ отъ душата на попа и ги изхвърли на сокака.

Ето какъ стаъ това.

Градското ни духовенство бѣше поникнало на домашна почва. И попъ Убе, и попъ Яребица, и дѣдо попъ Захари, и старъ дѣдо попъ Мите бѣха народни хора. Науката си бѣха получили въ старото градско килийно училище. Знаеха да четатъ наустницата, а знаеха и църковния редъ. И това имъ стигаше. За народа, който вѣрваше въ Бога и имаше страхъ отъ него, какво трѣбваше повече?

Кой и где бѣше ржкоположилъ нашитъ духовници, градътъ не питаше. Но ако нѣкой намѣри старъ градски трѣбникъ, или нѣкое овехтѣло светче, ще прочете на корицитъ имъ съ разкривени и едри славянски букви и тази забавна хронология.

Съ попъ Карта работата стоеше малко по-иначе. До наустницата той не бѣше стигналъ, но азбукето сричаше сносно. А пъкъ църковниятъ редъ бѣше второстепенна работа. Попъ ли си, ще го изучишъ, и да ти се не ще. Когато попъ Карта турна расото и правата черна калимявка, старейшинитъ отъ църковното настоятелство се понамръщиха.

— Градъ ще ни бие, — заяви Спиро Гулупче.

— Змей ще се появи на Кумлако и ще ни издуши, — допълни Диндето.

Но нито едното, нито другото се случи. Попъ Карта получи енория въ Бѣло Бърдо и караше добре. Когато го повикваха да извършва трѣби, винаги се връщаше у дома съ смачкана и окаляна калимявка, или съ едра джумка на челото. Въ тая турска градска частъ пастирската служба бѣше тежка. Фанатизиранитъ турчета рѣдко пропускаха попа, безъ да го замѣрватъ съ камъни и да го ругаятъ. Но попъ Карта стоически и съ християнско смирение носѣше на плещитъ си тежкия Христовъ кръстъ и не се оплакваше.

Но и на тая попска неволя нѣкой завидѣ. Веднажъ архиерейскиятъ намѣстникъ дѣдо попъ Захари повика попъ Карта въ общинската кенцелария и снизходително му събщи, че енорията му въ Бѣло Бърдо се дава другиму, а него пращатъ въ Плачковица, ей тамъ въ Въртешка и Торутелъ, гдето задъ всѣки лозовъ пънь се крие по единъ хайдутинъ, а по пжтищата пълзятъ смоци колкото овчарска възтегарка. Попъ Карта чу всичко това, вдигна очи и изгледа ядовито намѣстника. Сетне се помъжи да каже нѣщо, но думитъ не можаха да излѣзнатъ изъ устата му.

Дѣдо попъ Захари намѣри за добре да го утеши и му каза кротко:

— Попе, ела на себел И въ Въртешка има християни. И тѣ иматъ нужда отъ пастири Христови...

Но попъ Карта сброни глава, трѣшна на излизане вратата на кенцеларията и си отиде, безъ да каже нѣщо. Рано на другия день той яхна сивия си катъръ и изчезна изъ града. Губи се цѣла седмица, а когато се върна, върна се сърбинъ съ ново расо отъ фина светогорско платно и съ нова владишка калимявка.

Сърбинъ! Вестъта по-скоро отъ телеграфъ се понесе изъ града. И когато тая страшна новина въ Вароша се разбра, на Тузия, вече я тълкуваха, а въ Ново-село тя израстна като планина.

— Сърбинъ! Попъ Карта станалъ сърбинъ? Хай да се не види! Каква е тая мода сега?

Градътъ замръкна като никога. Чудноватата новина достави обилна храна на народа. Когато деврието съ Саадединъ чаушъ обикаляше пуститъ сокаци на Вароша и удряше калъчкитъ въ камънитъ на калдаръма, презъ басменитъ пердета на кжщнитъ прозорци едвамъ-едвамъ се провираше по нѣкоя свѣтлинка отъ чурливитъ газени ламби, около които събитието се тълкуваше по своему. Мжжетъ ръмжеха, женитъ цѣкаха съ езикъ и поглеждаха скрито оплесканитъ съ зейтинъ щампи въ иконостаситъ, а децата изплашени се мушеха изъ скутоветъ на майкитъ си и питаха:

— Сърбинъ, а? Що ли е това сърбинъ?

Сякашъ тиквешки башибозукъ бѣше навлѣзълъ въ града и щѣше да го плячкосва...

На другия день преди вечерня пакъ удари църковното клепало. Лазо клисаро сега биеше бързо и възбудено. Гласътъ на дебелата дѣска сега плющѣше по мегданитъ и се разливаше по нанадолницето на Отиня. Дървеното чукче бѣше оживѣло и приказваше. Чуха го всички, разбраха го всички и пуснаха кепенцитъ на дюкянитъ. Скоро народътъ се стече въ църковния дворъ подъ резекията лозница. Духовници и първенци се размѣсиха. Фесоветъ се свалиха, политъ на антериитъ се подвиха, за да може по-леко да се приклепне до зидоветъ. Хаджи попъ Мите пакъ изнесе отъ църковния олтаръ Житието на светиитъ, но не го отвори. Спиро Гулупче, както винаги, седна на пейката до него, но сега не му приказва. Той отвори седефената кутийка съ емфието, шмръкна два пжти, кихна и я прибра въ пояса си, безъ да покани съ емфие дѣдо Хаджия. Кога е било това чудо? Кога други пжтъ попове и граждани сж се гледали тъй?

По едно време Каврако вдигна ржка и запѣя:

— Е, братя християни! Чухте ли я найсетне? Попъ Карта сърбинъ станалъ. До тукъ ли я докарахме? У насъ до сега грѣкъ не можа да заседне, та сега сърбинъ ли?

И изгледа язвително попъ Прото, който си хапѣше бѣлитъ мустаки, като че ли той бѣше виновенъ за чуждитъ грѣхове.

— Не иска да иде на Въртешка, сино! — заяви съкрушено дѣдо попъ Захари. — Гледа си рахатлъка. Дали му ново расо и по два минца на месецъ.

— Ще му приседне. Нѣма да позволимъ попъ Карта да срамоти града, — обади се Диндето.

— Два минца ли? За два минца душата си въ грѣхъ да потопа и града ни въ чернило да увие. Я го гледай ти него! Че ако е за два минца, азъ му ги давамъ — махна съ ржка Спиро Гулупче.

— Да го изгонимъ, — провикна се нѣкой. — Антихристъ не ни трѣбва.

— Да му запалимъ кжщата. Ей тамъ, на Ежово да се засели, та желкитъ да му приказватъ сръбски. . .

Дълго продължи това събрание на градскитъ първенци. Говориха всички, говориха много. Подхвърлиха се лоши думи. Хаджи Борония каза на дѣдо Икономъ, че църковнитъ работи миришатъ. На което дѣдо Икономъ отвърна:

— Ти, дѣдо Хаджи, ще трѣбва още веднажъ да отидешъ на Божи гробъ, за да научишъ какъ се приказва на духовникъ.

Най-сетне решиха нѣщо и си разотидоха. Но когато първенцитъ затваряха тежкитъ порти по домоветъ си и се прибираха при челядъта си, локантото на чичо Григоръ до Денковата фурна повече отъ други пжтъ сега шумѣше. Тропаха билюренитъ чаши съ мастиката, рѣзкаха между здравитъ жбви препеченитъ зърна на кикириткитъ. Тукъ градската младежъ нагласено си бѣ дала среща и глѣчливо размѣняше мисли върху събитието. Едни махаха ржце, други заканително клатѣха глави, а имаше и такива, които бѣха готови за подвизи.

— Сърбинъ, а? Станалъ сърбинъ? Сега, сега ще види попъ Карта. . .

Фенерджиата пална газевитъ ламби изъ чаршийскитъ сокаци. Свѣтлината имъ едвамъ мъждукаше въ счаденитъ ламбени шишета. На триста аршина единъ фенеръ. За нашия градъ и това бѣше много. Пѣкъ и кой ли щѣше да стане да се разхожда ноцно време изъ чаршията?

Деврието излѣзна изъ хюкюмата и мина моста на Отиня. Въ чаршията бѣше тихо. Само изподъ пешкюнитъ се обаждаха градскитъ псета. И въ егюпската махала бѣше тихо. Старитъ егюпци наедно съ женитъ си вече бѣха сколасали да се изпонапаятъ и да се прибе-

рагъ въ ковачницитѣ си. И когато тихата и топла есенна нощъ обхвана здраво града и вече не можеше да се види и разпознае кое е Хисаръ, кое Куилакъ и кое Варадище, отъ къмъ Стадиевата фурна се надигна връха до Бога, а малко следъ това думнаха тенекета и стари кабрани. Понесе се глъчка по Вароша. Нѣкои викаха, други псуваха. Лавнаха дружно и сокачкитѣ псета. Къмъ Шадървано нѣкой изпраздни карадачки алтипатлакъ. Трѣсъкътъ идваше отъ къмъ двокатния домъ на попъ Карта. Какво ли, за Бога, ставаше тамъ? А-ха! Скоро се разбра тя. Градската младежъ правѣше овации на попа. Честитяваше му новото сръбско расо. . .

Литна града на джадето предъ кжщата на дѣдо попъ Карта. Мнозина оставиха вечерята си, други излѣзнаха изъ леглата и отидоха да гледатъ джумбушъ. А на джадето наистина имаше какво да се види. Младежъта бѣше заела позиции предъ кжщата на попа и гърмотевично удряше тенекетата.

— Сърбинъ ли рече? Я да видимъ сърбина?

И „бумъ-бумъ!“ „Трака-тракъ!“ Биятъ празнитѣ тенекета, та калдъръмътъ чакъ подскача.

Въ дома на попъ Карта угасна газевата ламба. Виснаха черги по прозорцитѣ, залостиха се добре и пжтнитѣ порти.

Шумътъ разбуди и вдигна на кракъ цѣлия градъ. По едно време стигна и деврието, а следъ него тичешкомъ дойде и каймакаминътъ.

— Бе какво става тукъ? Буна ли има, или що? — запита той.

— Не е буна, ефендимъ, а градска мжка. Сърбинъ е дошълъ въ града, та го посрѣщаме и му честитимъ.

Каймакаминътъ помисли малко, а следъ това свика на деврието да си продължи пжтя и отвърна:

— Ваша работа, чорбаджиларъ! Щомъ като е за сърбинъ, хюкюматътъ не се мѣси. . .

Тая нощъ градътъ заспа късно, а какъ е спалъ дѣдо попъ Карта? — Богъ да му е на помощъ.

И се заредиха черни и тежки дни за новия сърбинъ. Предъ попската кжща донощно стоеше постъ съ тенекета и кабрани. Никой не можеше да мръдне въ кжщата. Появѣше ли се нѣкой на портата — бумъ! тенекето. Мжчно можеше да кара тъй попъ Карта. Той и домочадието му можеха да измратъ гладни и жедни, ако властѣта не имъ се притечеше на помощъ. По едно време ра-

ботата достигна до тамъ, че заприета по нарядъ почнаха да носятъ вода и хлѣбъ на запрѣното въ кжщи семейство. На чумавия нѣкой отъ далечъ поне можеше да продума думица, но на попъ Карта никой не се решаваше да заприказва. Той заживѣ по-лошо отъ чумавъ. Сякашъ не хора, а вампири обитаваха въ кжщата му. Въ града навсѣкжде се приказваше за попъ Карта. Друга дума за разговоръ нѣмаше. Нѣкои се шегуваха, други се подозираха. Ако нѣкой купѣше брашно или друго нѣщо повече, отколкото му бѣше нужно, продавачътъ ще го изгледа подъ вежди и ще му рече:

— Брей, олдашимъ, ти да не взимашъ нѣщо и за попъ Карта?

Пийне ли нѣкой малко повечко, отколкото е редно, кръчмарътъ ще му се засмѣе и ще се провикне задъ тезгяха:

— Зажеднѣлъ като попъ Карта. Или: лизни още една чашка за попъ Карта. . .

Така продължи цѣла година, а може и нѣщо повече. По едно време попъ Карта прати хаберъ въ общината, че желае да се оправдае, да го простягъ. Но никой не искаше да го чуе.

— Какъ може това? Сърбинъ ще ми става, цѣлъ градъ ще резили. . .

Най-сетне се случи събитие отъ голѣма важность, което вкара въ редъ забърканитѣ градски работи. Дѣдо Теодосий отдавна бѣше дошълъ въ Скопье. Той направи обиколка изъ епархията си, като посети и нашия градъ. Стоя цѣла седмица въ кжщата на Тошано. Вика при себе духовенството и го разпитва за нѣщо. Узна се скоро, че владиката не останалъ доволенъ отъ порядкитѣ въ духовнитѣ срѣди. Тоя попъ служилъ нѣкаква трѣба безъ епатрахилъ на врата. Оня, за по-леко, служилъ преждеосвещена литургия безъ преждеосвещени дарове. Другъ чакъръ-кефлия пѣлъ херувикото въ църква, а дѣдо попъ Постолъ, който винаги бѣше готовъ да изѣде цѣла овца, когато рѣжелъ нафората въ олтаря, наполовина я изиядалъ. Дѣдо Теодосий си отиде, а следъ него се получи строго владишко писмо отъ Скопье. Това така не може да върви! Каквото било-било. Редъ трѣбва да има въ църковнитѣ работи. И се редѣха въ писмото наказанията: на тоя попъ това и това, на ония — друго.

Дѣдо попъ Захари прочете владишкото писмо на поповетѣ и имъ го разясни. А тѣ наведоха глави и разклатиха бѣли бради.

— Ще си помислимъ, ще видимъ що е, какъ е. . .

Владишкото писмо се получи около Сирната седмица. Ранната македонска пролѣтъ отдавна вече бѣше избуяла. Сребърното ѝ звънче затропа и се заноси по къра, събуждайки всичко. Чуха го ластавичкитѣ и извънниха старитѣ си гнѣзда; чуха го щъркелитѣ и се заносиха като бѣли пухкави облачета надъ Овчеполията. Чу го и природата, събуди се, отърси отъ себе тежкитѣ соспи снѣгъ и въ нѣколко само деня се облѣче въ сочна и зелена премѣна.

Тая топла вечерь въ дълбокия плочалия дворъ въ кжцата на полъ Ефрема щѣше да има гости. На гредитѣ на лозницата се окачиха два фенера. До тенекетата съ лиандритѣ и до аргована се постлаха пѣстри шилтета съ меки перници до тѣхъ. Баба попадия опържи две дълбоки чинии съ дойранска бѣлвица и я напрѣска съ лимонъ. Откачи отъ гредата три кржжила суджуци и ги опече на жаравя. Сложи липовдолско сирене и наточи отъ старото вино пълни две милойки. Като се смрачи, единъ по другъ се заредиха поповетѣ. Подвиятъ расо, седнатъ на шилтетата и спружатъ нозе. Когато всички наказани отъ владиката попове се събраха, домакинътъ, гологлавъ и съ запретнати ржкави, надигна глава и каза:

— Е, братя, видѣхте ли я и тая? Ето ти сега табииети. Хубаво ни е наредилъ дѣдо Теодосий. Кому едно, кому две. Ядва ли се сега и това?

Полъ Йосе кръстоса краката си и заяви:

— Нѣма да го бжде! Мене Иларионъ ми

е турналъ тая капа, — и той посочи съ прѣстъ кирливата си калимявка, която бѣше захлупила една саксия съ зюмбулъ, — и само той може да я вземе.

— А бе то и другъ може да я вземе, — рече милвимъ старъ дѣдо полъ Мите, — но не е тамъ работата.

И като се обърна къмъ полъ Яребица, запита го:

— Тебе, очке, защо те осуждатъ?

— Нѣкой издалъ на владиката, че сме си попиинували понѣкога.

Старъ дѣдо полъ Мите заклати многозначително главата си, а полъ Ристо заяви:

— Бе то, ако е за попиинуване, и владиката, казватъ, билъ на караръ.

И той напълни чашата си съ аленото вино, излѣ я въ брадата си и скруска следъ това една бѣлвица.

— Гдето ще рече, — обади се съкрушено полъ Убе, — ще му се предадемъ, а?

— Азъ турчинъ ставамъ, но наказание не приемамъ, — заплаши полъ Постолъ.

— Нѣма защо турци да станемъ, — продума тихо и колебливо полъ Ефремъ. — Полесно е сърби. Ей го: да повикаме полъ Карта И, ... фетикъ, ...

И за да си даде куражъ, той изви глава къмъ кжци и викна:

— Ей, попадие, я наточи още малко винце и опържи тамъ отъ кострежитѣ.

Събранието се умълча за малко. Всѣкой дълбокомислено разсждаваше върху това,

което има да стане. Сетне се приповдигнаха много попски ржце и се хванаха за чашките. Пийнаха, хапнаха и отъ тлъститѣ суджуци. Тогава попъ Убе попримигна съ очи и запита:

— Та какво рече, попъ Ефреме? Сърби, а? Бе не думай! Я погледни хала на попъ Карта! Още му думкатъ предъ портата...

— И това ще мине. Не е попъ, не сж двама. Като станемъ всички сърби, енорияшитѣ ще видятъ, че е на добро и ей ги подире ни.

Попъ Яребица обърна чашката и решително каза:

— Правъ си, попъ Ефреме. Какъ така ще ни наказва? Че кой попъ турга епитрахилъ за бърза работа? Кой не си пийнува винце? Попъ Ристо, я подай отъ тамъ рибкитѣ...

— Бе то не се знае нищо още. Може работата и да не стигне до тамъ. Може ей тъй да си приказваме само — рече старъ дѣдо попъ Мите, като се облегна на възглавницата.

— Демекъ, така за лице, ще речешъ. Да го сплашимъ единъ видъ? — запита попъ Йосе.

Събранието пакъ се хвана за чашитѣ и пакъ пи отъ старото вино. Говориха много и решиха да повикатъ попъ Карта. Ще дойде. Какъ нѣма да дойде! Като е за сърби, ще дойде.

Единъ отъ синоветѣ на попъ Ефрема отърча къмъ градската аптека съ пусула въ ржка. Следъ четвъртъ часъ се завърна придруженъ отъ попъ Карта.

— Ела, ела, очке. Тя се е видѣла. Ти повлѣче кракъ и его, на добре е...

Попъ Карта бѣше бледенъ и изплашенъ. Той поразгледа събранието и седна нерешително на шилтето до попъ Ристо.

— Гъй и тъй, — почна старъ дѣдо попъ Мате. — Владиката за нищо и никакви работи ни наказва. Пратилъ е писмо и резилъ ни прави. Сърби ставаме, но наказание не приемаме. Ето, готово. Пиши ни...

— Добре, кардашларъ! — плахо смънка попъ Карта. — Щомъ като сте решили, хаирлия да е. За повече сърби и консулъ може да пратятъ, пкъ и тенекета нѣма да думкатъ.

— Е, я поразправи какво ще е? То така еменъ изведнажъ сърбинъ не се става, — заяви нѣкой.

— Какво ще е? Лесна работа! Списъкътъ въ Скопье и — фертикъ! Като сме мнозина, може и по три минца на месецъ...

— А църквата, еноритѣ? — запита попъ Убе.

— Църквата! Ако не ни я дадатъ, нова ще си построимъ.

— Какво рече? Нова ли? — викна попъ Ристо. — Демекъ да не стжпимъ вече въ нашата си, да не седнемъ подъ лозницата, да

не ни гледатъ вече гробоветѣ на нашитѣ бащи отъ притвора, да не чуемъ гласа на нашата камбана!... И за три минца на месецъ!... Сърби, а? Де, холанъ! Попъ Ефреме, какъ ти се вижда тая работа?

Попъ Ефреме не отговори. Тия думи наежиха и възпламениха събранието. Нѣколко антерии се развѣха и се провидѣха бѣлитѣ гащи отъ кенарлия платно.

— И да не запѣемъ нашето хорувико! Да не влѣземъ вече въ нашия олтаръ и да не видимъ трънения образъ на разпятаго Исуса!... Отче попъ Йосе, какво го гледашъ още?...

Поповетѣ се заогледаха наоколо. Щръкнаха космитѣ по брадитѣ имъ. Сякашъ огънь мина презъ тѣлата имъ. Тѣ се погледнаха и разбраха.

Тогава попъ Ефреме стана, взе празднитѣ милойки и се обърна къмъ попъ Карта:

— Слушай, олдашимъ. Остави си капата тамъ и ела съ мене въ зимника да наточимъ вино. Има да ти кажа и нѣщо тайно.

Попъ Карта се досѣти за нѣщо, но нѣмаше какво да прави. Той стана и страховито тръгна следъ домакина. А по тѣхъ бързо влѣзоха въ мазето и другитѣ попове.

И вжтре стана нѣщо чудно и страховито. Изъ начало се дочуха караници, сетне довтосаха псувни и тжпи удари съ дървета, а на край нѣкой почна да вика жално и съкрушено:

— Охъ, убихте ме! Охъ, зжбитѣ ми извадихте! Охъ, смазахте ми коститѣ!...

Баба попадия погледна отъ чардака и се зачуди, като не видѣ на двора поповетѣ. Но тя чу писъцитѣ и се затече къмъ зимника. И като усѣти каква е работата, почна да вика отвънъ. Въ зимника биеха попъ Карта. Бѣха го простнали до бѣчвитѣ и го биеха жестоко...

Попъ Ефреме чу гласа на попадията и изтърча вънъ.

— Какво се дерешъ, бабо! — викна й. — Я влѣзни и ти въ зимникъ и удрай. Сърби ще ни прави, а? Нова църква ще гради, сатаната! Лошо-харно, наше си е. И да ни наказва, нашъ владика ни наказва...

*

Деврието намѣри презъ ноцъта попъ Карта на улицата смазанъ отъ бой и на тезгере го занесе у дома му. Десетъ деня попадията му го увива въ овчи кожи, маза го съ синапъ и му пуска пиявици. А на единадесетия, когато се свѣсти и дойде на себе си, подпирайки се на патерица, попъ Карта отиде въ градската църква, припадна на мермерната плоча предъ затворената олтарска врата и дълго плака клетникътъ.

Тукъ се простиха всичкитѣ му грѣхове...

НАГРАДИ СЪ ОРДЕНА НА
БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕНЪ ФРОНТЪ
"БОРБА ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ"

По решение на Канцлерството на Ордена "Борба за свободата на България", в "Денят на Народните Будители" - 1 XI съ радост и гордостъ Стличието се поднася на следнитъ многозаслужили за борбата лица:

СРЕБЪРЕНЪ ОРДЕНЪ

Генералъ АТАНАСЪ БОЯДЖИЕВЪ, Парижъ. За неговата дългогодишна самоотвержена борба противъ поробителитъ на Родината, като водачъ на групи патриоти, които сж всевали ужасъ всрѣдъ поробителитъ. Сега, по понятни причини не се явява явно въ емигрантската общественность.

Д-ръ СЛАВА СТЕТИЧКО, Мюнхенъ. Всеизвестна украинска патриотка - отявленъ борецъ противъ комунизма. Дългогодишна редакторка на свѣтовното антикомунистическо списание "А. Б. Н. Кореспонденцъ". Стлична приятелка на българитъ и сътрудничка на нашата кауза.

БРОНЗОВЪ ОРДЕНЪ

НЕДКО ИВАНОВЪ, Детройтъ. Единъ отъ най-старитъ български емигранти въ Съединенитъ Шати, който въ продължение на почти половинъ вѣкъ е служилъ само въ полза на своя родъ и езикъ. Съоснователъ на "Американо-Българската Лига", която организация изигра ползотворна роля за отстояването на българската кауза следъ войната срещу злонамѣренитъ нападки на гръцката пропаганда.

Отецъ КИРИЛЪ АНТОНОВЪ, Иънгстаунъ. Като крепитель на Христовата ни Православна вѣра и радатель на българщината.

Отецъ ВАСИЛЪ МИХАЙЛОВЪ, Торонто. Като крепитель на Христовата ни православна вѣра и радатель на българщината.

Отецъ ГЕОРГИ НЕДЪЛКОВЪ, Фортъ Уейнъ. Като крепитель на Христовата ни Православна вѣра и радатель на българщината.

Отецъ БОРИСЛАВЪ КРАЕВЪ, Акронъ. Като крепитель на Христовата ни православна вѣра и радатель на българщината.

Проф. ВЛАДИМИРЪ БУТКОВЪ, Сенъ Луисъ. Защитникъ на Родината съ перо и мечъ и борецъ отъ дълги години противъ болшевишката агресия въ свободния свѣтъ.

МАРИЯ ВАГНЕРЪ, Франкфуртъ. За нейнитъ голѣми заслуги въ полето на националната ни борба за свобода на Родината. Председателка на Д-вото "Царъ Симеонъ II" въ Германия.

ИЗВАДКИ ОТЪ БЛАГОДАРСТВЕНИ ПИСМА ИЗПРАТЕНИ ДО КАНЦЛЕРСТВОТО

ОТЪ НОСИТЕЛИТЪ НА ОРДЕНА "БОРБА ЗА СВОБОДАТА НА
БЪЛГАРИЯ".

Н. В. П. Архимандритъ Проф. Д-ръ Георги Елдъровъ, Визитаторъ-Делегатъ на Конгрегацията за Источната Църква за българитъ католици въ чужбина, Римъ:

"...приемамъ високата награда съ завидната и мотивация съ благодарностъ, като знакъ на приятелски връзки, насърчение за по-усилна работа въ полза на нашитъ сънародници, а най-вече като награда дадена по-право и по-заслужено на покойния ми събратъ и нашъ общъ приятель отецъ Йосифъ Гаговъ".

Отецъ Д-ръ Иванъ Софрановъ, Ордена на Пасиониститъ, Римъ:

"Искрено благодаря за честта, съ която ме удостоявате, поднасяйки ми Ордена "Борба за Свободата на България". Лично се радвамъ особено, че Ордена се поднася на хора, независимо отъ тѣхното национално-политическо, даже църковно убеждение. По този начинъ Ордена добива универсално значение..."

Робертъ Ф. Вагнеръ, Амбасадоръ на Съединенитъ Щати въ Испания, бившъ кметъ на градъ Ню Йоркъ. Мадридъ, Испания:

"Моля, приемоте мойтѣ най-голѣми благодарности за високата честъ отъ страна на Българския Националенъ Фронтъ. Азъ съмъ гордъ за полученото отличие"

Яковъ К. Джавицъ, Сенаторъ на Съединенитъ Щати отъ Ню Йоркъ:

"Благодаря Ви много, за чудесното писмо и за голѣмата честъ, поднасяйки ми Ордена и Дипломата. Вашата постѣпка я високо оценявамъ..."

Джонъ Д. Дингелъ, Народенъ Представителъ на Съединенитъ Щати отъ Мичиганъ!

"Изказвамъ Вамъ, а също и на членовѣ на Българския Националенъ Фронтъ мойтѣ най-искрени благодарности за високата честъ съ която ме награждате. Ордена и Дипломата ще бѣдатъ скѣпъ споменъ и азъ мога да Ви увѣря, че ще продължавамъ да помагамъ за свободата на Вашата родина, жертва на комунистическата тирания".

/По случай поднасянето на Ордена въ Детройтъ, се е състояла специална пресъ-конференция, на която Народниятъ Представителъ Джонъ Д. Дингелъ е говорилъ за значението на подпомагане на емигрантитѣ въ тѣхната борба за свобода/

Паулъ А. Фино, Народенъ Представителъ на Съединенитъ Щати отъ Ню Йоркъ:

"Съ благодарностъ приемамъ високото отличие и Диплома, като съмъ щастливъ, ако мога да помогна при всѣки случай за свободата на България".

Питъръ В. Родино, Народенъ Представителъ на Съединенитъ Щати отъ Ню Джерси

"Приемоте мойтѣ голѣми благодарности за голѣмото отличие. Бѣдете сигурни че азъ ще продължавамъ моята дейностъ за постигане свободата на поробенитѣ народи, включително и Вашата прекрасна родина България".

Н.П.отецъ Бориславъ Краевъ, Чредникъ на Македоно-Българската Църква "Св.Илия" въ Акронъ, Охайо, Съединенитѣ Шати:

"Най-учтиво моля да предадете дълбоката ми признателност на уважаемия Централенъ Управителенъ Съветъ на Българския Националенъ Фронтъ за поднасяне и на мое смирение Ордена "Борба за Свободата на България".

Чувствувамъ се високо поласканъ и мога да Ви увѣря, че не съмъ ималъ по-скъпъ Коледенъ подаръкъ, който обрадва и цялото ми семейство. Отъ все сърдце благодаря и за искренитѣ Ви сърадания, които ме принуждаватъ да изповѣдвамъ дълбокото ми убеждение, че не съмъ достоенъ и не заслужавамъ това високо отличие. Дано Богъ помогне на достойнитѣ чада на Българскиятъ ни народъ въ героичната имъ борба за свободата на България и още по-злочеста Македония".

Н.П.отецъ Георги Недѣлковъ, Чредникъ на Македоно-Българската Църква "Св.Никола" въ Фортъ Уейнъ, Индияна, Съединенитѣ Шати:

"Идвамъ съ настоящето ми да изкажа чрезъ Васъ, голѣмата ми изненада и признателност, на Централниятъ Управителенъ Съветъ на Българския Националенъ Фронтъ, Инк, за гдето сж ме преценили достоенъ да нося Ордена "Борба за Свободата на България". Ние, скромнитѣ български свещеннослужители подъ юрисдикцията на Преосвещенниятъ български Епископъ Кирилъ, сме винаги работили за западането на праотеческата ни и света православна вѣра, както и на българскиятъ ни езикъ, традиции и култура въ Америка. Работили сме и работимъ сжчо и за премахването на безбожническиятъ комунизъмъ въ първата ни Родина България, безъ да сме очаквали, въобще каквито и да сж били човѣшки награди. Нашата вѣра и трудъ сж, че Богъ ще благослови, когато Той избере деня, щото правдата истината и свободата да възкресятъ.

/Вѣстниците въ Фортъ Уейнъ даватъ на видно мѣсто интервю и снимки съ отецъ Георги Недѣлковъ, по случай поднасяне на Отличието/.

Недко Ивановъ, Детройтъ, Мичиганъ, Съединенитѣ Шати:

"Въ притежание съмъ на Вашето писмо и приложение къмъ писмото-Диплома и Орденъ "Борба за Свободата на България" съ които ме удостоявате, като културенъ деятель въ Съединенитѣ Шати и Канада за повече отъ 35 години. Сжчо и за участието ми въ Първата Свѣтовна война като боець за свободата на поробенитѣ български земи. Приложенъ Ви изпращамъ чекъ за 25 долара за п подкрепа на списанието БОРБА. Благодаря искрено за голѣмото Ви внимание къмъ мене. Поздравявамъ Ви най-сърдечно и пожелавамъ презъ настъпващата 1969 година да се завърнемъ всички въ свободна и независима България за която всички, идкрени българи въ свободния свѣтъ водятъ борбата за нейната свобода".

Мария Вагнеръ, председател на Д-во "Царъ Симеонъ II" въ Германия, Франкфуртъ на Майнъ:

"На Коледа получихъ отредения ми отъ Васъ Орденъ "За Свободата на България" за скромната ми национална и обществена дейностъ. Това отличие ме зарадва и за него изказвамъ моята най-голѣма благодарностъ. Желая Ви все така твърдо и осърдно да продължавате да работите за свободата на нашата Родина и за българската национална кауза всрѣдъ външния свѣтъ".

Никола Атанасовъ, представител на Б.Н.Ф. за Скандинавскитѣ страни:

"Дълга да изкажа моята искренна радостъ за тази честъ за борбата ми противъ комунизма. Този Орденъ ще стимулира въ мене още по-вече активностъ за смазване поробителитѣ на нашата Родина. Да живѣе България!".

СВЪТОВНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА АНТИБОЛШЕВИШКИЯ БЛОКЪ НА НАРОДИТЪ И

ЗАСЕДАНИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТЪ НА СВОБОДАТА ВЪ ЛОНДОНЪ, АНГЛИЯ.

На 17 до 23 октомври 1968 година в Лондон, Англия се състояха световната конференция на Антиболшевишкия Блок на Народитъ и заседанията на Европейския Съвет на Свободата. Д-ръ ИВАНЪ ДОЧЕВЪ като Председател на Българския Национален Фронтъ и също като Председател на Антиболшевишкия Блок на Народитъ за Съединенитъ Шати, взе най-активно участие въ конференциитъ.

Делегати за конференциитъ на А.Б.Н. бѣха пристигнали отъ почти всички страни на свободния свѣтъ: отъ Европа, отъ Далечния Истокъ, и Индия, отъ Южна Америка, Съединенитъ Шати и Канада. Между участващитъ лица: Бившиятъ Министъръ Председател на Украйна Проф. Я. Стетцко, бившиятъ Външенъ Министъръ на Дания О. Крафтъ, бившиятъ Министъръ на Италия Д. Ломбардо, известната Француска писателка Лабимъ, известниятъ английски журналистъ Грахъмъ, Водачътъ на хърватити въ Аржентина Д-ръ Фехеръ, бившиятъ министъръ на Германия Т. Оберлендъръ, многоизвестниятъ шведски Проф. Нирманъ, бившиятъ словашки Външенъ Министъръ Д-ръ Дорчански, Представител на Южна Корея Ингуамъ Кимъ, Представител на Индия Рама Сварупъ, Представител на Юженъ Виетнамъ Диенъ Куангъ Хонгъ и много още Представители на организациитъ на А.Б.Н. пръснати по всички страни на свѣта.

Следобѣдното заседание на Конференциитъ на А.Б.Н. състояло се на 18 октомври 1968 година бѣше председателствувано отъ Д-ръ Иванъ Дочевъ. На това заседание нашиятъ Председател официално, отъ името на Българския Национален Фронтъ поднесе и декорира за заслуга въ антикомунистическата борба, известната писателка и редакторка на списаниета "АБН Кореспонденцъ" Д-ръ Слава Стетцко, съ сребърния Орденъ "Борба за Свободата на България". Бурни овации последваха словото казано отъ Д-ръ Дочевъ декорирайки тази така заслужила за българската кауза наша отлична приятелка.

Същата вечеръ имаше публично събрание, на което между другитъ главни говорители бѣше и Д-ръ Иванъ Дочевъ, който изнесе докладъ на тема: "Въпроса за освобождението на поробенитъ отъ комунизма народи - ключътъ за разрешаване кризата въ Европа". Заседанията на Конференциитъ продължиха презъ всичкитъ тѣзи петъ дни. Световната прега отбелѣза съ голѣмъ интересъ всички прояви около заседанията и решенията на Антиболшевишкиятъ Блокъ на Народитъ.

На 20 октомври 1968 бѣ устроено публично събрание на открито въ Хайдъ Паркъ при стечение на много хиляди души. Следъ това се състоя грамадна манифестация и полагане венецъ на гроба на Незнайния Воинъ. Врѣчена бѣ една резолюция до Министъръ Председателя на Англия Уилсънъ въ която делегация участва и нашиятъ Председател. Следъ обѣдъ се състоя масово събрание, на което произнесе кратко слово отъ българска страна Д-ръ Кирилъ Дрънниковъ, а вечерта официаленъ банкетъ.

На 21 октомври 1968 въ приемната зала на Англиския Парламентъ група Народни Представители водени отъ Джекъ Макъ Кеннъ, дадоха приемъ въ честъ на делегатитъ. Конференциитъ въ Лондонъ завършиха при много голѣмъ успѣхъ за освободителната кауза.

ОРГАНИЗАЦИОНЕНЪ ЖИВОТЪ.

ЧЛЕНОВЕТА НА БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕНЪ ФРОНТЪ-АМЕРИКАНСКИ ПОДАНИЦИ-ПОДКРЕПИХА ЛИСТАТА НА НОВОИЗБРАНИЯТЪ ПРЕЗИДЕНТЪ РИЧАРДЪ НИКСОНЪ И ПОДПРЕЗИДЕНТЪ СПИРО АГНЮ ПРЕЗЪ ИЗБОРИТЕ НА 5 НОЕМВРИЙ 1968 ГОДИНА.

Организацията на Българския Националенъ Фронтъ удобри и препоръча листата за Президентъ на Съединенитѣ Шати начело съ РИЧАРДЪ НИКСОНЪ, като въ много градове бѣха образувани нарочни комитети, които издадоха позиви на български езикъ, устроиша масови събрания и развиха голѣма пропагандна дейностъ. Въ Ню Йоркъ комитетътъ имаше съставъ: председателъ г. Иванъ Гълбовъ, подпредседателъ полковникъ Иванъ Гологановъ и секретаръ Колю Кондовъ. Въ Чикаго-председателъ Инж. Гачо Гачевъ и представителъ при Етническитѣ Групи Инж. Александър Дърводѣлски. Въ Бѣфало-председателъ Миро Герговъ и пр.

Както е известно, изборитѣ завършиха съ успѣхъ за кандидатитѣ и на българскитѣ емигранти, за които успѣхъ, макаръ и съ много скромненъ приносъ допринесохме и ние!

Съ дата 2 XII 1968, председателя на Българския комитетъ въ Ню Йоркъ г. Иванъ Гълбовъ получи отъ Главната Квартира на новоизбрания Президентъ РИЧАРДЪ НИКСОНЪ нарочна телеграма за развитата дейностъ, въ която между другото се казва:

"НИЕ ЖЕЛАЕМЪ ДА ВИ БЛАГОДАРИМЪ ЗА ОТЛИЧНАТА РАБОТА, КОЯТО ВИЕ ИЗВЪРШИХТЕ ПРЕЗЪ ВРЕМЕ НА ИЗБОРНАТА КАМПАНИЯ... ДОКАЗАНО Е, ЧЕ ГЛАСОВЕТА НА АМЕРИКАНЦИТЕ ОТЪ РАЗНИТЕ НАЦИОНАЛНОСТИ БЪШЕ ЕДИНЪ ГОЛЪМЪ ФАКТОРЪ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ПОВЕДАТА. НИЕ СЕ НАДЪВАМЕ, ЧЕ ВИЕ ЩЕ ПРОДЪЛЖИТЕ ВАШИЯТЪ КОНТАКТЪ СЪ НАСЪ И ДА РАБОТИТЕ ВЪ КОМИТЕТА НА РЕПУБЛИКАНСКАТА ПАРТИЯ ЗА НАЦИОНАЛНОСТИТЕ ВЪ ПОДКРЕПА НА ПРЕЗИДЕНТА НИКСОНЪ И ПОДПРЕЗИДЕНТА АГНЮ..."

НЮ ЙОРКЪ.

На 9 X 1968 въ голѣмата зала на Хъртли Хаусъ се състоя първата на сезона среща на членоветѣ и приятелитѣ на Организацията, която бѣ отлично посетена. Станаха разисквания върху президентскитѣ избори и положението въ България.

Подобни срещи се устроиша ежеседмично презъ слезащитѣ два месеца съ много интересни реферати и дискусии. Взеха живо участие: г. г. И. Гълбовъ, Н. Стояновъ, Инж. С. Арнаудовъ, К. Кондовъ, Д-ръ Р. Петровъ, полк. Р. Райчевъ и много други. Срещитѣ се ръководеха отъ Председателя Д-ръ ИВАНЪ ДОЧЕВЪ.

СКРЪБНА ВЕСТЬ.

На 5 XI 1968. почина въ Чикаго голѣмия български патриотъ, емигранта
ГЕОРГИ КЕЛЕШЕВЪ

Роденъ въ с. Бръговецъ, Харм. на 58 години. Той се бори съ оръжие въ рѣка противъ поробителитѣ на Родината и искаше много да я види свободна.

На 20 XI 1968 почина въ Шуггардъ следъ тежка операция емигранта
ГЕОРГИ АТАНАСОВЪ

Роденъ въ София, 54 годишенъ. Познатъ между приятелитѣ си въ Чикаго и Германия съ веселото име Гошо Любовника, той се ползуваше съ име на отличенъ патриотъ, другаръ и почтенъ човѣкъ.

Богъ да ги прости!

РЕДАКЦИОННА БЕЛЕЖКА.

Редакцията на БОРБА благодари на всички, които изпратиха материалъ за публикуване, като съжелява, не всичко можа да се отпечати въ този брой. Много отъ тѣхъ ще бѣдатъ отпечатани въ следващитѣ броеве. Нѣкои статии се обнародваха въ по-съкратенъ видъ, поради липса на мѣсто. Допуснаха се и нѣкои минимални печатни грешки, неизбежни притожи видъ печатъ. Молимъ за извинение!

ХУМОРА ВЪ БОРБА ПРОТИВЪ КОМУНИЗЪМА.

Една сутринь, разтревоженъ гражданинъ настоява за пропускъ въ Държавна Сигурностъ въ София, за да кажеть нѣщо важно на началника. Най-последе го пускатъ и той започва:

"Другарю началникъ, тази сутринь моя папагалъ избѣга..."

"Защо ми отнимашъ времето съ такива глупости, бе! Тука да не е бюро за изгубени вещи?" - го прекъсва началника.

"Но, другарю началникъ, азъ искамъ да заявя официално тука, че нѣмамъ нищо общо съ политическото мнение на моя папагалъ".

Малкиятъ Иванчо закъснялъ за училище. Когато влиза въ класъ, учителката го пита: "Защо закъсня, Иванчо?".

"Другарко учителке, закъсняхъ, защото нашата котка роди четири котенца. И всичкитѣ сж комунистчета!"

"Добре, сѣдай".

Следъ нѣколко дни класъ билъ посетенъ отъ училищния инспекторъ. Учителката, за да се прояви предъ него, вдига малкия Иванчо и го кара да разправи историята съ новороденитѣ котенца. Иванчо разправя историята и добавя: "Всичкитѣ котенца бѣха комунистчета, но сега станаха фашистчета".

Учителката смутена го пита:

"Каква стана тя, бе Иванчо? По какво ги позна, че сж такива?"

"Ами, другарке учителке? Когато се родиха всичкитѣ бѣха съ затворени очи, ама сега вече прогледнаха!".

При милиционерския следователъ докарватъ единъ арестуванъ работникъ, взель участие въ една противокомунистическа акция. Следователя го разглежда внимателно отъ глава до пети:

"Ти, изглежда, че и другъ пътъ си влизълъ въ милиционерски участъкъ".

"Лажете се, другарю следователъ, тѣзи белези по главата ми сж отъ фронта".

Единъ новоназначенъ професоръ въ Софийския университетъ, синъ на партизанско величие, казва на другаря си:

"Знамъ, че ме назначиха за професоръ, но забравихъ, по хирургия ли бѣше или по музика?".

Партиенъ функционеръ вижда на улицата едно 5 годишно "септемврийче" да плаче.

"Какво има? Защо плачешъ?" - го пита партийния функционеръ.

"Преизпълнихъ плана си!" - проплаква малкиятъ.

"Браво! На тази възраст да имашъ вече планъ и да го преизпълнишъ! - хвали го функционера - "какъвъ ти бѣше плана?".

"Бѣхъ запланиралъ само да прѣдна, а то изпълнихъ гашитѣ" - съ плачъ отвръща малкиятъ герой-септемвриецъ.

Този брой на БОРБА излиза отчасти спомоществуванъ
отъ другаритѣ на загиналитѣ легионери отъ Бѣла
Слатина, Кнежа и Червенъ Ерѣгъ на и следъ 9 септем-
врий 1944 година, чийто брой само въ тази областъ на
България надминава 2,000 души.

Спазили се отъ ножа на червенитѣ палачи, намиращи се
днесъ въ изгнание, тѣ смирено се прекланятъ предъ
свѣтлата паметъ на падналитѣ тѣхни братя и заявяватъ:
"НИКОГА НЕ ШЕ ЗАБРАВИМЪ! НИКОГА НЕ ШЕ ПРОСТИМЪ!"

БОРБА благодари на щедритѣ дарители и ги сочи за
примѣръ на всички български емигранти, особено на
онѣзи, които сѣ вече забравили своя родъ и езикъ!